

"Képzési terv az európai kulturális örökség interpretálására vidéki területeken"

Rural Heritage

2020-1-ES01-KA202-082577

**RURAL
HERITAGE**

MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ

"VIDÉKI ÖRÖKSÉG INTERPRETÁTOR"

2020 - 2022

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Az Európai Bizottság által e kiadvány elkészítéséhez nyújtott támogatás nem jelenti a szerzők véleményét tükröző tartalom jóváhagyását, és a Bizottság nem tehető felelőssé a benne foglalt információk bármilyen felhasználásáért.

VIDÉKI ÖRÖKSÉG projekt: képzési terv az európai kulturális örökség interpretálására vidéki területeken. ERASMUS+ projekt: 2020-1-ES01-KA202-082577.

**RURAL
HERITAGE**

RURAL HERITAGE: Képzési terv az európai kulturális örökség interpretálására vidéki területeken

ERASMUS+ projekt: 2020-1-ES01-KA202-082577

MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ

"VIDÉKI ÖRÖKSÉG INTERPRETÁTOR"

ÚJ KOMPETENCIÁK ÉS MÓDSZERTAN

SZELLEMI TERMÉK 1 (IO1)

2020 - 2022

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

IO1 - MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ A VIDÉKI ÖRÖKSÉG INTERPRETÁCIÓJÁRA ÚJ KOMPETENCIÁIHOZ

INDEX

1. BEVEZETÉS ÉS FOGALMAK.....	2
2. AZ ÚJ KÉPESÍTÉS TANTERVE.....	8
2.1. A SZAKMAI PROFIL LEÍRÁSA	9
2.1.1. Általános alkalmasság	9
2.1.2. Kompetenciaegységek.....	9
2.1.3. Kapcsolódó képzési modulok.....	10
2.1.4. Munkaterületek és szakmai feladatok	10
2.1.5. Szakmai terület	12
2.1.6. Releváns munkakörök.....	12
2.1.7. Munkakörülmények	12
2.1.8. Transzverzális kompetenciák (és személyes jellemzők)	13
2.2. A KOMPETENCIAEGYSÉGEK LEÍRÁSA.....	14
2.2.1. 1. KOMPETENCIAEGYSÉG (CU1): A vidéki örökséggel kapcsolatos interpretációs tevékenységek tervezése és fejlesztése	14
2.2.2. KOMPETENCIAEGYSÉG 2 (CU2): A tárgyi és szellemi vidéki kulturális örökség idegenvezető-interpretátora	20
2.2.3. 3. KOMPETENCIAEGYSÉG (CU3): A természeti örökség és a kultúrtájak idegenvezető-interpretátora.....	29
3. MÓDSZERTAN: ÚJ PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK AZ EURÓPAI VIDÉKI ÖRÖKSÉG INTERPRETÁCIÓJÁVAL KAPCSOLATOS KÉPZÉSHEZ	36
3.1. BEVEZETÉS. ÁLTALÁNOS ELVEK.....	36
3.2. DIDAKTIKAI MÓDSZERTAN AZ ÖRÖKSÉGVÉDELMI INTERPRETÁTOROK KÉPZÉSÉBEN.....	39
4. FOGALOMTÁR.....	40

1. BEVEZETÉS ÉS FOGALMAK

**RURAL
HERITAGE**

1 BEVEZETÉS ÉS FOGALMAK

Az oktatás és a készségek fejlesztése a társadalmi és gazdasági növekedés, az innováció és a hatékonyság növelése szempontjából kulcsfontosságú stratégiai eszköznek számít. A képesítési keretrendszerek létfontosságú szerepet játszanak az oktatási célok és a képzési programok összehangolásában. A képesítések egy illetékes hatóság által végzett értékelési és érvényesítési folyamat hivatalos eredményei, és jellemzően olyan dokumentumok formájában jelennek meg, mint például bizonyítványok vagy oklevelek. Meghatározzák, hogy az egyén a tanulási eredményeket adott normáknak megfelelően érte el. A képesítési profil vagy szabvány a képzés leírására szolgáló általános, hasznos munkaeszköz, amely segít kifejezni az egyén képességeiről, kompetenciáiról, ismereteiről alkotott elképzeléseket az oktatás befejezése után, azaz betekintést nyújt az oktatási és képzési folyamat elvárt tanulási eredményeibe. A képesítési profilok egy vagy több program tanterveinek kidolgozásának alapját képezik.

A képesítések leírását összehasonlítva Európa-szerte egyértelmű, hogy a források, a részletesség, a forma és a szerkezet tekintetében sokféle megközelítés létezik, valamint a tanulási eredmények meghatározása nem egységes. Ugyanakkor vannak olyan hasonlóságok, amelyek lehetővé teszik, hogy a transznacionális képesítési profil kialakítására építsünk - a képesítések kialakításának, a készségek meghatározásának és az európai képesítési keretrendszerre való hivatkozásnak a folyamatában.

1.1. A "VIDÉKI ÖRÖKSÉG" PROJEKTRŐL

A VIDÉKI ÖRÖKSÉG projekt a szakképzésben való innováció érdekében képzési tervet javasol az európai politikák támogatására, amelyek célja, hogy az európai kulturális örökséget a gazdasági és társadalmi fejlődés tényezőjévé tegyék. A vidéki kulturális örökség nagy lehetőségeket kínál a vidéki területek újjáélesztésére, ahol a kulturális turisztikai ágazat óriási növekedési és munkahelyteremtési potenciállal rendelkezik, és van egy rejtett, még nem eléggé feltárt hagyomány, amelyet fel kell tárni, hogy megmutassa Európa globális örökségét.

A növekvő kereslet kielégítése érdekében szükség van olyan interpretátorokra (interpretációs szakemberekre), akik képesek a vidéki kulturális örökség turisztikai hasznosításának fejlesztésére. Az európai szakképzési rendszer egyértelmű igényt mutat a vidéki kulturális örökségre, különösen az interpretációs és kommunikációs technikákra szakosodott turisztikai szakemberekre.

A szakképzésekben fontos szerepet játszanak a kulcskompetenciák is, amelyek az egyén szakmai fejlődését alakítják, és lehetővé teszik számára, hogy különböző szerepeket töltsön be a társadalomban. A kulcskompetenciák nemcsak az egyén szakmai életében, hanem a személyes fejlődés, a tágabb társadalmi környezetbe való beilleszkedés és az egész életen át tartó tanulás szempontjából is nélkülözhetetlenek.

Fontos, hogy a szakoktatókat új kompetenciaegységekkel és innovatív módszerekkel támogassuk, hogy a leendő szakemberek körében elősegítsük a tárgyi és szellemi örökség interpretációjával kapcsolatos ismeretek és készségek elsajátítását. A projekt

olyan aktív és érzelmi tanítási-tanulási stratégiákat dolgoz ki, amelyek végső soron hasznosak lesznek az örökség közvetítésének gyakorlatában a turisztikai tevékenységek során.

A projekt célkitűzései a következők:

- a) Hozzájárulás a vidéki területeken az örökség felhasználásán alapuló professzionalizációhoz és gazdasági fejlődéshez egy képzési terv és konkrét szellemi eredmények révén, amelyeket az oktatók, a hallgatók és a vidéki lakosság használhat, javítva a képzéshez való hozzáférést mindenki számára.
- b) Az európai vidéki kulturális örökség átadásának előmozdítása és a jelenlegi szakmai képesítések javításához való hozzájárulás az "EURÓPAI VIDÉKI ÖRÖKSÉG INTERPRETÁTOR" új kompetenciaegységek kialakításának köszönhetően.
- c) A vidéki kulturális örökség fontosságának tudatosítása helyi, nemzeti és európai szinten, valamint kölcsönös elismerése az örökség interpretációjának gyakorlata révén a turisztikai szolgáltatásokban.
- d) A kultúrák és a generációk közötti csere ösztönzése, mint az európai vidéki örökség megközelítésének módja.

A projekt célja a célcsoportok bevonása az érdekeltek hálózata és a közvetlen-közvetlen résztvevők közötti folyamatos tapasztalatcsere révén. A projekt fő célcsoportjai a következők:

- 1) Vidéki emberek (szakképzetlen fiatalok és nők, munkanélküliek, idegenvezetők, vállalkozók, vidéki turisztikai szállodák vagy cégek tulajdonosai, helyi hatóságok).
- 2) szakképzési oktatók, tanárok és diákok a formális és nem formális szakképzési ágazatból, valamint az oktatási közösség és a hatóságok.
- 3) A turizmussal, örökségvédelemmel, környezeti neveléssel stb. foglalkozó szakemberek, valamint a vidékfejlesztés, a regionális és helyi közigazgatás stb. szakemberei.

A projekt új szakmai kompetenciákat, európai dimenziót és aktív-érzelmi módszertant hoz létre, amelyek jelenleg nem léteznek a szakképzésben, más innovatív stratégiák mellett, amelyek mindegyike szerepel ebben a METODOLÓGIAI útmutatóban (szellemi teremék 1-IO1), amely leírja az új kompetenciaegységeket és az innovatív pedagógiai megközelítést, és amelynek fő címzettjei a leírt célcsoportok (szakképzési ágazat) 2. blokkjában szereplő személyek.

1.2. AZ ÖRÖKSÉG INTERPRETÁCIÓJÁNAK KONCEPCIÓJÁRÓL

Az örökség interpretációjának célja viszonylag új keletű, és a múlt század közepére vezethető vissza az első amerikai teoretikusoktól. Az örökség interpretáció a kezdetekben alapvetően az örökség természeti részét, a természeti tájat helyezte a középpontba, és apránként más, az ökoturizmusból vagy a természeti turizmusból, a vidéki turizmusból és a kulturális turizmusból származó fogalmakkal egészült ki, mígnem napjainkban az örökséghez kapcsolódó különböző területeket fed le.

Akadémiai szempontból az "örökség interpretációjának" egyik jelentése az a tevékenység, amely megkönnyíti az örökség bemutatását a turisták, a látogatók

és/vagy a lakosság számára különböző eszközök, módszerek és technikák segítségével, oly módon, hogy a látogatóban tapasztalatok és érzések stimulálódjanak az értelmezett örökségi helyszínnel kapcsolatban.

Az interpretáció tehát az adott helyen talált kulturális és/vagy természeti, anyagi vagy szellemi bizonyítékokon alapul, és arra törekszik, hogy ezeket az elemeket eredeti kontextusukban népszerűsítse, dinamizálja és megőrizze. Ennek érdekében a cél mindig az örökségi források *in situ* helyreállítása és a lehető legnagyobb kontextusba helyezése, ami az értelmezett tárgy vagy elem valódi jelentését adja vissza.

Az örökségi interpretáció hatékony eszköz az örökségi értékek jelentőségének közvetítésére, amint azt a Környezetvédelmi Minisztérium által 1999-ben kiadott, a spanyolországi környezeti nevelésről szóló fehér könyv is megállapítja, amely dokumentum összhangban van az örökségi interpretációra vonatkozó nemzetközi szabványokkal.

Az egyik első személyiség és szakember, aki elméletileg megalapozta az örökségvédelmi interpretációt, **Freeman Tilden** (1883-1980), amerikai író és újságíró volt, akit szem előtt kell tartanunk, amikor az örökségvédelmi interpretációról beszélünk, és aki megértette, hogy "az interpretáció olyan oktatási tevékenység, amelynek célja, hogy eredeti tárgyak felhasználásával, az erőforrással való közvetlen kapcsolat révén vagy szemléltető eszközökkel jelentéseket és összefüggéseket tárjon fel, nem pedig pusztán a tényekről való tájékoztatás", amelyhez mi a magunk részéről hozzátennénk, hogy a "... a nézőben érzéseket keltsen, hogy az értelmezett elem történelmi értékének tudatosítása érdekében".

Amikor a vidéki örökség interpretációjáról (*Heritage Interpretation HI* angolul) beszélünk, nem a HI-ról akarunk ismételtlen nyilatkozni, hanem a vidéki környezet és örökség sajátos és eredeti módszertanának kialakítására törekszünk, amely a vidéki környezetre és annak örökségére jellemző. Célunk, hogy hozzájáruljunk a sajátosság megalapozásához, párhuzamosan a természeti tájak vagy a városi környezet releváns építészeti elemeinek interpretációjához használt módszertannal.

Úgy véljük, hogy az európai vidéki örökségnek saját teret és sajátos módszertant kell kapnia az interpretációs feladat során.

Az európai vidéki örökség interpretátora az a szakember, aki közvetítői tevékenységet végez a turista vagy látogató és az értelmezett vidéki erőforrás jelentése között, hogy a látogatók teljesebb élményt kapjanak, és a látogatókban empátia és tisztelet alakuljon ki az értelmezett elemmel szemben.

Osztjuk azt a nézetet, hogy ha a látogatók megértik egy örökségi szempontból érdekes hely jellegét és jellemzőit, akkor nem pusztító módon élvezhetik azt. Másrészt megfigyeltük, hogy az értékes vidéki örökségi elemeket, amelyekre nem vonatkoznak a védelmi eszközök (például a hagyományos módszerekkel, technikákkal és anyagokkal épített épületek és házak), végül maguk a tulajdonosok pusztítják el vagy rongálják meg, mert nem tartják őket fontosnak. Itt az Európai Vidéki Örökség Interpretátor munkája olyan pedagógiai és figyelemfelkeltő feladatot fejthet ki, amely a turisták vagy látogatók tudatosítása mellett a vidéki földtulajdonosok figyelmét is felkeltheti.

"A látogatók növekvő száma miatt egyre nagyobb az igény az örökségvédelmi interpretátor iránt mind a közigazgatás, mind a magánkezdeményezések részéről. Az örökségvédelmi interpretátor személye alatt olyan személyt értünk, aki képes az interpretációs üzenetek kidolgozására. Olyan személy, aki képes az örökség interpretációt kommunikációs eszközként használni annak érdekében, hogy az örökséggel kapcsolatos érdeklődést keltsen az örökséggel kapcsolatos tér, hely vagy elem iránt, és hogy a látogatókban az örökség iránti megbecsülés és gondoskodás attitűdje alakuljon ki". (Ajánlások útmutatója az örökség interpretációjának nem formális képzéséhez - VI. szeminárium a természeti és kulturális örökség interpretációjáról CENEAM, Valsain-Szegovia, 2011. június 9-11.), tökéletesen érvényes értékelés az európai vidéki örökség interpretátora számára.

Az interpretációjáról már több mint hét évtizede beszélünk, tudományos és képzési szempontból, de nemrégiben kezdtünk el beszélni a *vidéki örökség interpretációjáról* globális szempontból, beleértve a hagyományokat vagy a szellemi örökséget, a történelmi örökséget, a néprajzi örökséget és a népi építészetet, a természeti tájakat, de az antropikus tájakat is.

Itt az ideje, hogy konkrétan foglalkozzunk az európai vidéki örökség interpretációjára irányuló képzéssel, amely az identitás jellemzője, nemcsak az örökséget birtokló helyi közösségek számára, hanem az európai társadalom egésze számára is, amely az örökség védelmének és megőrzésének garanciája. Meggyőződésünk, hogy ez a jövőkép számos előnnyel járhat; az örökség interpretációja a sikeres örökségvédelem alapvető eleme, inspirálhatja a látogatókat, és az egyéni és közösségi büszkeség érzését keltheti, a látogatókat érdekeltté teszi az örökség iránt; ugyanakkor a vidéki örökség interpretációja lesz az oka annak, hogy a látogatók eljönnek az örökségi helyszínre, és segít a látogatóknak abban, hogy saját maguk választhassák meg a helyszín és annak történelme megismerésének és megismerésének módjait.

Az örökség interpretációja a modern örökséggazdálkodás egyik legfontosabb kihívása". Ezért az interpretációs feladatnak az örökségvédelem lényeges részévé kell válnia, és egyúttal hozzá kell járulnia a vidéki környezet társadalmi és gazdasági dinamizmusához.

1.3. A KÉPESÍTÉSI ÉS FOGLALKOZÁSI PERSPEKTÍVÁKRÓL

Az ezen iránymutatásokban javasolt tevékenység eredményeképpen létrejön a képzés profilja, amely tartalmazza a képzés leírását: képesítési szint, terjedelem, közös tanulási egységek stb. Ebben az összefüggésben a képesítési profilokat azért dolgozzák ki, hogy a kulturális örökség jólétének interpretációjával kapcsolatos új perspektívával összhangban több európai országban a jövőbeli szakképesítések megfeleljenek, hogy az emberek olyan képesítéseket szerezzenek, amelyek lehetővé teszik számukra a kielégítő karriert és a karrierépítést vagy továbbtanulást, valamint hogy a szakképesítéseket az érintett országok rendelkezéseivel összhangban fejlesszék, de az egész életen át tartó tanulás elveit más korosztályok számára is előmozdítsák. A profil meghatározza a lehetséges közös tanulási eredményegységek számát.

A hagyományos értelemben vett foglalkozások már nem követik a munkaerőpiac dinamikáját. Ehelyett inkább a munkavállalók által elvégzendő feladatok összetettségét fejezik ki, ami folyamatosan változik a munka világában. Az egyre

gyorsabb gazdasági fejlődés, különösen az új technológiák és szolgáltatások fejlődése, a meglévő foglalkozások folyamatos korszerűsítését és újak kialakítását okozza - vagy a foglalkozás vagy egy adott foglalkozáson belüli feladatcsoport elvégzéséhez szükséges szakképesítések korszerűsítését és fejlesztését.

Ez a szellemi teljesítmény, amelyet a továbbiakban IO1-nek nevezünk, a szakképzési képesítési kínálat két elemzésén és a vidéki örökség interpretátora képesítési profilhoz szükséges kompetenciák elemzésén alapul, amelyeket az egyes partnerországokban végeztek el.

A vidéki örökség interpretátorára vonatkozó új kompetenciák módszertani útmutatójának célja, hogy meghatározza a középfokú oktatásban új képesítések kidolgozásának vagy a meglévő képesítések frissítésének kereteit. Az útmutató leírja a szakmai képesítés szerkezetét és alkalmazási körét, és tippeket/ajánlásokat ad az egyes nemzetközi képesítések megfelelőségének biztosításához.

A nemzetközi képesítések két európai kezdeményezés - az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) és a készségek/kompetenciák, képesítések és foglalkozások európai osztályozása (ESCO) - kidolgozásával és végrehajtásával összefüggésben táplálkoznak. A Tanács és a Bizottság 2015. évi közös jelentése az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretének (Oktatás és képzés 2020) végrehajtásáról meghatározza, hogy az EU-ban növelni kell a készségek és képesítések átláthatóságát, összehasonlíthatóságát és elismerését. E prioritások megvalósítása érdekében szükség van a gazdasági mutatókra, a műszaki fejlődésre, a társadalmi-gazdasági adatokra és a nemzeti képesítések fejlesztésével kapcsolatos operatív know-how-ra vonatkozó információk cseréjére. Fontos továbbá az országok nemzetközivé válási stratégiáinak és az együttműködés indokainak mérlegelése.

Ennek az útmutatónak nem célja, hogy részletes kézikönyv legyen a vidéki örökség interpretátora teljes, úgynevezett közös képesítés kifejlesztéséhez, és inkább a foglalkozási profilra és a kompetenciák leírására irányul. Az egyes országok képesítési keretei és a szabályozó szervek fejlesztési folyamatokra és elismerésre vonatkozó rendelkezései eltérőek. Az iránymutatás leír néhány általános elvet és ajánlást a felső középfokú oktatás felső tagozatán a foglalkozási profil kialakítására vonatkozó eljárásokra vonatkozóan. A dokumentum javaslatot tesz a foglalkozási profil szerkezetére is a vidéki örökség interpretátor szakma esetében. Tartalmazza a szakképesítés leírására szolgáló formanyomtatványokat és a tanulási eredmények meghatározott egységeinek, valamint a szükséges kompetenciáknak a formanyomtatványát.

2. AZ ÚJ KÉPESÍTÉS TANTERVE

**RURAL
HERITAGE**

2 AZ ÚJ KÉPESÍTÉS TANTERVE

2.1. A SZAKMAI PROFIL LEÍRÁSA

Leírjuk az új szakmai profilt, azaz a szakképzéssel betölthető különböző feladatokat, amelyek azonosításához a foglalkozáselemzést és a foglalkozást alkotó feladatkörök leltárát használtuk, a fejlődéshez szükséges ismeretek, készségek és képességek alapján.

A szakmai profil céljainak és kompetenciáinak meghatározása szintén a CPI (mint az új szakmai profilok létrehozásával foglalkozó partner szakértője) által kidolgozott kérdőívre épül, amelyet a projekt témájában érintett különböző szakmai és tapasztalt érdekelt felek, valamint a partnerség országaiban meglévő képesítési kínálat előzetes elemzése alapján töltöttek ki.

Az alábbiakban a szakmai profil főbb jellemzőinek leírását és az ezeken az eredményeken alapuló végleges kompetenciákat ismertetjük.

Ha a cél az, hogy a vidéki örökség interpretációja olyan dologként valósuljon meg, amely túlmutat az információk és ismeretek egyszerű bemutatásán, akkor kétségtelen, hogy egy bizonyos kommunikációs megközelítést és egy bizonyos bemutatási és forráskezelési rendszert kell alkalmazni.

Cím: "Az európai vidéki örökség idegenvezető-interpretátora"

Képesítési szint: EQF 4

Hitelek: (300 óra)

2.1.1. Általános alkalmasság

- Az európai vidéki kulturális örökség felértékelését célzó tevékenységek végzése azáltal, hogy azt a lakosság számára élvezhető erőforrássá alakítja,
- turisztikai forrásként való felhasználása, valamint a vidéki területekre összpontosító örökség-interpretációs tevékenységek tervezése és fejlesztése,
- képes elemezni és azonosítani az interpretációs potenciállal rendelkező elemeket és azok kommunikációját-interpretációját a látogatóközönség felé a különböző interpretációs médiumok, technikák és az örökség interpretációjához szükséges eszközök segítségével, mint a látogatók számára kellemes élményt nyújtó tudományágat és eszközt (a látogatók és a vidéki örökség közötti kapcsolat elősegítése), valamint a vidéki örökség megőrzésének eszközét.

A vidéki örökség interpretátor képes arra, hogy a vidéki területeken tett látogatások során egyéneket vagy csoportokat kíséren, értelmezze, illusztrálja és bemutassa a kulturális és természeti örökség és a táj értékeit, biztonságos módon, tiszteletben tartva a munkaügyi kockázatok megelőzésére és az emberek, valamint a környezet biztonságára vonatkozó hatályos szabályokat.

2.1.2. Kompetenciaegységek

CU1: A vidéki területeken az örökség interpretációjára irányuló tevékenységek tervezése és fejlesztése.

CU2: A vidéki kulturális örökség tárgyi és szellemi értékeinek idegenvezetése és interpretációja a turisták és látogatók számára.

CU3: A természeti örökség és a kultúrtájak idegenvezetése és interpretációja a turisták és látogatók számára.

2.1.3. Kapcsolódó képzési modulok

1. MODUL: Örökségvédelmi interpretációs tevékenységek tervezése és végrehajtása vidéki környezetben (75 óra)

MODUL 2: A vidéki kulturális örökség tárgyi és szellemi értékeinek idegenvezető-interpretátora turisták és látogatók számára. (150 óra)

MODUL 3: A természeti örökség és a kulturális tájak idegenvezető-interpretátora a turisták és látogatók számára. (75 óra).

2.1.4. Munkaterületek és szakmai feladatok

MUNKATERÜLETEK	SZAKMAI FELADATOK
1. Az információk elemzése és a potenciálisan érdekes vidéki örökségi erőforrások azonosítása	
INFORMÁCIÓKERESÉS ÉS -ELEMZÉS	<ul style="list-style-type: none">- A vidéki örökséggel kapcsolatos pontos információforrások azonosítása és kiválasztása.- Asztali és helyszíni kutatás vidéki területeken, beleértve a helyi lakosokkal folytatott beszélgetéseket is- Az örökségi forrásokra vonatkozó információk keresése, kiválasztása és feldolgozása.- Az információk szervezése, feldolgozása és frissítése.- A hagyományok birtokosaival való interakció és a különböző információforrások felhasználása a kulturális örökség interpretációjára vonatkozó kezelési terv elkészítése során.
A POTENCIÁLISAN ÉRDEKES VIDÉKI ÖRÖKSÉGI ERŐFORRÁSOK AZONOSÍTÁSA	<ul style="list-style-type: none">- A vidéki örökségi erőforrások (természeti vagy kulturális) elemzése.- A turizmus és az örökségvédelem szempontjából interpretációs potenciállal és érdekességgel bíró jellemzők azonosítása
A KONKRÉT CÉLCSOPORTOK ELEMZÉSE	<ul style="list-style-type: none">- A közönség (tényleges és potenciális) elemzése.- Az információ adaptálása a célközönség típusának megfelelően.
2. A vidéki örökséggel kapcsolatos interpretációs termékek és turisztikai tevékenységek vagy szolgáltatások tervezése	
ELSŐ INTERPRETÁCIÓS FOLYAMAT	<ul style="list-style-type: none">- A vidéki örökségi erőforrások leglényegesebb eredendő jelentéseinek meghatározása- Hatékony, kreatív és élvezetes, a célcsoportokhoz igazodó interpretációs üzenetek létrehozása.- A látogatókat a vidéki örökséggel "összekötő" interpretációs eszközök és médiumok kiválasztása.
INTERPRETÁCIÓS TEVÉKENYSÉGEK ÉS TERVEK TERVEZÉSE	<ul style="list-style-type: none">- Az alkalmazandó interpretációs technikák kiválasztása- Interpretációs turisztikai tevékenységek vagy útvonalak tervezése- Multimédiás tartalmak és ismeretek tervezése és bemutatása- a kortárs megközelítések- Képesség az IKT használatára a természeti és kulturális örökség kezeléséhez és interpretációjához, valamint az IKT-eszközök megkülönböztetésére és a legmegfelelőbb szoftver kiválasztására az egyes tervezett tevékenységekhez.- Örökségvédelmi interpretációs tervek kidolgozása, mint a fenntartható gazdasági fejlődés és a vidéki örökség megőrzésének eszközei.- A látogatók vonzására irányuló promóciós tevékenységek végrehajtása

3. Tervezés és szervezés	
TERVEZÉS/SZERVEZÉS	<ul style="list-style-type: none"> - A interpretáció megvalósításához szükséges szervezési tevékenységek (időbeosztás, logisztikai, pénzügyi, biztonsági stb.) megtervezése. - A pénzügyi tevékenységek és szolgáltatások irányítása (a szolgáltatás árazása, beleértve a költségek, adók, járulékok és egyéb díjak kiszámítását), valamint a fenntartható fejlődés koncepciójának figyelembevétele.
4. Interpretációs tevékenységek, szolgáltatások vagy útvonalak irányítása és végrehajtása.	
AZ ÖRÖKSÉG INTERPRETÁCIÓJÁNAK FEJLESZTÉSE EMBEREKKEL VAGY CSOPORTOKKAL	<ul style="list-style-type: none"> - A látogatók fogadása és üdvözlése, utasítások világos és pontos megadása - Élvezetes, szervezett, tematikus és világos üzenetet hordozó örökség-interpretáció kidolgozása. - A vidéki örökség és a regionális és helyi környezet egyéb kulturális erőforrásainak interpretációja útvonalak, útvonalak vagy látogatások formájában, alkalmazkodva a különböző kontextusokhoz és a különböző típusú csoportok vagy egyének profiljához. - A tevékenység/szolgáltatás helyes végrehajtásának biztosítása, interpretációs lehetőségek megteremtése. - Bármilyen más turisztikai vagy oktatási tevékenység támogatása - Biztonságosan irányítja a csoportot a tevékenység során, megelőzve és megoldva a konfliktusokat. -
A LÁTOGATÓK ÉS MÁS CÉLCSOPORTOK ELLÁTÁSA INFORMÁCIÓS ÉS INTERPRETÁCIÓS ANYAGOKKAL	<ul style="list-style-type: none"> - Információs, interpretációs és promóciós terek kialakítása - Interpretációs információk szolgáltatása különböző médiumokon keresztül - A látogatók ellátása interpretációs és promóciós anyagokkal - Információk helyi vagy regionális vidéki helyekről, eseményekről stb. - Az anyagkészletek ellenőrzése és cseréje az idegenforgalmi, információs vagy egyéb központok között.
ÉRTÉKELÉS	<ul style="list-style-type: none"> - Felmérések és interjúk résztvevői - A tevékenység értékelése
5. Adminisztráció és kommunikáció	
ADMINISZTRÁCIÓ ÉS STATISZTIKAI ÉS ELEMZŐ MUNKA	<ul style="list-style-type: none"> - Az archívum rendezése - Nyilvántartások elkészítése és kezelése - A látogatókra vonatkozó adatok gyűjtése és nyomon követése - Statisztikai adatok előkészítése - Összefoglalók és szóbeli-írásbeli jelentések megfogalmazása és elkészítése - Tanácsadás a látogatóknak a vidéki termékek vagy szolgáltatások kiválasztásakor - Pénzügyi irányítás
KOMMUNIKÁCIÓ A LÁTOGATÓKKAL, VALAMINT A TURISZTIKAI ÉS KULTURÁLIS SZERVEZETEKEL TÁGABB ÉRTELEMBEN VÉVE	<ul style="list-style-type: none"> - Az információk és utasítások világos és pontos közlése - Panaszok és dicséretkezelés - Egyértelmű és pontos tájékoztatás és kapcsolatfelvétel az emberekkel - Kapcsolattartás az információforrásokkal és intézményekkel
6. Egészség- és környezetvédelem/ Minőségellenőrzés	
MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS	<ul style="list-style-type: none"> - A munka minőségének biztosítása - Az etikai kódex szerinti munkavégzés a turizmusban - A munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozó előírások betartása

2.1.5. Szakmai terület

Professzionális környezet

A vidéki örökség interpretátor szakmai tevékenységét a turizmus (mint a fenntartható vidékfejlesztés egyik formája) területén végzi, a vidéki örökség interpretáció és a turisták kísérése céljából; állami vagy magánszervezeteknél, a vállalat méretétől függetlenül, saját számlára vagy alkalmazottként, függetlenül annak jogi formájától. Tevékenységüket adott esetben funkcionálisan és/vagy hierarchikusan felettesüktől függően végzik. Szakmai tevékenységüket az illetékes közigazgatás szabályozza. A szakmai tevékenység kialakítása során a jogszabályi előírásoknak megfelelően az egyetemes akadálymentesítés és az egyetemes tervezés, illetve a minden személy számára történő tervezés elveit alkalmazzák.

Termelő ágazatok

A turizmus termelő ágazatába tartozik, különösen a turistáknak nyújtott kísérő- és interpretációs szolgáltatások terén a vidéki kulturális és természeti örökség népszerűsítése során.

2.1.6. Releváns munkakörök

A legfontosabb foglalkozások és munkahelyek a következők:

- A vidéki örökség idegenvezető-interpretátora.
- Emberek és csoportok kísérése.
- Asszisztens a vidéki örökség megőrzése és a vidékfejlesztés területén.
- Környezettudatossági programok támogatása.
- Turisztikai ügynökség helyi képviselője vagy más közvetítő.
- Turistacsoport asszisztens vidéki szálláshelyeken vagy egyéb vidéki turisztikai szolgáltatásokban.

2.1.7. Munkakörülmények

A termelés és a munka eszközei és berendezései

- Rugalmas munkaidő
- Kültéri és beltéri munkavégzés
- Információs pult felszereléssel
- Információs technológiák
- Irodai eszközök és berendezések (számítógép, audiovizuális eszközök, elektronikus médiumok, telefon, fénymásoló stb.)
- Információs promóciós anyag
- Közlekedési eszközök
- Kulturális létesítmények, interpretációs központok, különböző célokra szolgáló vidéki épületek és létesítmények a vidéki természeti, kulturális és turisztikai területeken
- Örökségi elemek reprodukciói és ábrázolásai

Termékek, szolgáltatások és eredmények

- Interpretációs, releváns anyagok és információk az örökségről és más vidéki turisztikai erőforrásokról,

- Interpretáció, útmutatás, segítségnyújtás és kísérés. Az útvonal, a látogatás vagy a szolgáltatás kidolgozása, irányítása és felügyelete. Egyéni és csoportos turisták fogadása, kísérése, segítése és irányítása.

Felhasznált és előállított anyagok és információk

- A kulturális és természeti örökséggel és egyéb vidéki turisztikai erőforrásokkal és szolgáltatásokkal kapcsolatos mindenféle információ, dokumentáció és interpretációs anyag nyomtatott, fizikai, IKT és online formában.
- Bemutatók, összefoglalók, újraközlések stb.
- Általános és konkrét bibliográfia. Tervek és térképek. A turizmusra, a kulturális és természeti örökség megőrzésére és a fenntartható vidékfejlesztésre vonatkozó jogszabályok.
- A látogatás vagy az útvonal lebonyolításából származó dokumentumok.
- Elsősegélynyújtási kézikönyvek.
- Intézkedési jegyzőkönyvek és segítségnyújtás, valamint statisztikai jelentések.

2.1.8. Transzverzális kompetenciák (és személyes jellemzők)

- Udvarias és tisztelettudó magatartás
- Kommunikációs képességek
- Tolerancia, türelem és alkalmazkodóképesség
- Kreativitás
- Kedvesség, barátságosság
- Empátia és érzelmi intelligencia
- Meggyőzőképesség, önbizalom
- Önállóság
- Megbízhatóság
- Felelősségtudat
- Részvétel a vidéki környezetben
- Pszichológiai és pedagógiai képességek
- Karizmatikus
- Intuíció
- Konfliktuskezelési készségek.
- Csoportirányítási technikák
- Vezetés
- Kockázatkezelési képesség
- Konfliktuskezelési képesség

2.2. A KOMPETENCIAEGYSÉGEK LEÍRÁSA

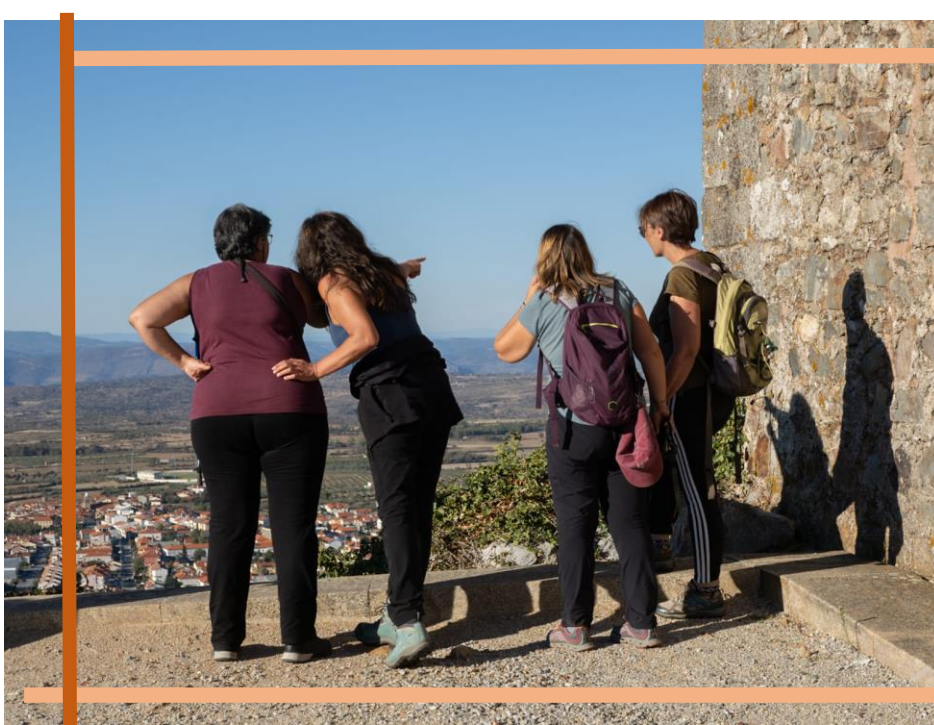
2.2.1. 1. KOMPETENCIAEGYSÉG (CU1): A vidéki örökséggel kapcsolatos interpretációs tevékenységek tervezése és fejlesztése

2.2.1.1. Bevezetés

Az örökség interpretációja olyan stratégiai kommunikációs technika, amely érthető és vonzó üzeneteken keresztül igyekszik összekapcsolni az idelátogató közönséget a megismerendő örökségi erőforrással, jelen esetben a vidéki örökséggel (kulturális és természeti, tárgyi és szellemi).

Az interpretáció célja, hogy egy hely vagy örökségi elem jelentését laza és élvezetes légkörben tárja fel, hogy a látogatókban elismerést és elkötelezettséget ébresszen a megőrzés iránt. Úgy is leírható, mint az örökségi értékek *helyben történő* közvetítésének "művészete" a nem szakavatott látogatók és heterogén csoportok számára, akik szabadidejükben látogatják a helyet.

14

Bár a védett természeti területeken a látogatóközönséggel való kapcsolattartás módszereként született, mára a turizmus területére is kiterjesztették, és a közönség más módon történő közelebb hozásának vonzerejét kínálja egy helyhez. Ezért az örökségkezelés és -megőrzés, valamint a vidékfejlesztés területén is alkalmazható, a helyi lakosságot a látogatókkal olyan stratégiák révén hozva kapcsolatba, amelyekben mindketten főszereplőkké válnak.

Három alapvető összetevő van, amelyek magukban foglalják mindazokat a különböző készségeket és kompetenciákat, amelyek a interpretátorok munkáját meghatározzák, és amelyeket a interpretációs lehetőségek megteremtése érdekében képesnek kell lenniük alkalmazni: a közönség ismeretében való jártasság, a interpretációs technikák használatában való jártasság, valamint a forrás ismeretében való jártasság.

Ez a kompetenciaegység tartalmazza azokat az alapvető ismereteket, készségeket, képességeket és magatartásformákat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a interpretátorok

elérjék a három alapkategorizációra vonatkozó szakmai szabványokat és képzési tartalmakat, amelyekkel rendelkezniük kell.

2.2.1.2. Célkitűzések

A vidéki örökség interpretátorainak képzése biztosítja számára a szükséges ismereteket, készségeket és képességeket:

- * Hozzájárulás a vidéki kulturális örökség felértékelődéséhez azáltal, hogy a lakosság számára élvezhetővé teszi, és turisztikai forrásként használja.
- * A vidéki területek lehetőségeit kihasználva tervezzen és fejlesszen ki örökség-interpretációs tevékenységeket.
- * Az örökségi erőforrások elemzésének, az interpretációs potenciállal rendelkező elemek azonosításának és a látogatóközönség számára történő kommunikációjuk-interpretációjuk folyamatának elsajátítása különböző interpretációs termékek, szolgáltatások és tevékenységek vagy interpretációs médiumok segítségével.
- * Az örökség interpretációjának különböző kommunikációs technikáinak, eszközeinek és támogatásainak használata eszközként a látogatók számára kellemes élmények nyújtására, valamint a látogatók érdeklődése és a vidéki örökség általános vagy konkrét vonatkozásai közötti kapcsolat megkönnyítésére.
- * Tudatosítani a vidéki örökség javításának és elvesztésének megelőzésének fontosságát, valamint elősegíteni az adott hely és általában a vidéki örökség megőrzését támogató hozzáállást.

15

2.2.1.3. Tanítási-tanulási órák

75 óra

2.2.1.4. A tanulási eredmények listája (= végső képességek)

1. Az információk elemzése és a potenciálisan érdekes vidéki örökségi erőforrások azonosítása

TUDÁS:

- Az örökség interpretációjának jelentésének, összefüggéseinek, alkalmazási környezetének, valamint a vidéki területeken a kommunikáció, az irányítás és a megőrzés eszközeként való alkalmazásának megértése.
- Fedezze fel, hogy a vidéki örökség hogyan járulhat hozzá a fenntartható gazdasághoz az interpretációs tevékenységek révén.
- Naprakész ismeretekkel rendelkezzen az örökségi forrásokról, valamint a dokumentum- és szóbeli forrásokról, és megértse a források alapos kutatásának és ismeretének fontosságát.
- Ismerje az örökségi erőforrások elemzésének eljárásait, az interpretációs potenciállal rendelkező elemek/tulajdonságok azonosítását és az erőforrás jelentéseinek meghatározását.

KÉSZSÉGEK:

- Képesség az információforrások megbízhatóságának és érvényességének vizsgálatára és értékelésére.

ATTÍTÚDÓK:

- Meggyőződés, hogy a vidéki örökség interpretációjával kapcsolatos munka hozzájárul a vidéki örökség javításához és a megőrzéséhez kedvező hozzáállás előmozdításához, valamint a helyi lakosság életminőségének javításához.

2) A vidéki örökséggel kapcsolatos interpretációs termékek és turisztikai tevékenységek vagy szolgáltatások tervezése.

TUDÁS:

- Ismerje a interpretáció eszközeit és eszköztárát, valamint az interpretációs eszközök kiválasztásának kritériumait.

KÉSZSÉGEK:

- Képes legyen alkalmazni az interpretációs folyamatmodellt az interpretációs termékek vagy szolgáltatások megtervezéséhez.
- Elemzési készségek a munkaterület vagy terület legnagyobb interpretációs potenciállal rendelkező elemeinek meghatározása érdekében.
- Legyen képes azonosítani a célcsoportot
- Képesség a hely kulcsgondolatának, lényegének vagy "a hely szellemének" azonosítására, és annak átalakítására olyan üzenetté vagy gondolattá, amely körül egy interpretációs termék kering.
- Készségek a különböző interpretációs médiumok kiválasztásában és a felhasználás lehetőségének eldöntésében, beleértve a saját beavatkozásukat interpretáció vezetőként és az interpretációs tervezésben.
- Képesség interpretációs útvonalak, táblák, táblák stb. tervezésére.
- Minőségi tényezők, mutatók és szabványok azonosítása, megértése és értékelése.

ATTÍTÚDÓK:

- Pozitivizmus a vidéki örökség felértékelésével és megőrzésével kapcsolatban.
- A hagyományos kulturális értékek és a vidéki örökség tiszteletben tartása.

3. Tervezés/szervezés

TUDÁS:

- Ismerje az interpretációs tervezési eljárásokat, és tudja, hogyan kell kidolgozni egy interpretációs tervet.
- Tudja, hogyan szervezzen különböző célcsoportok számára interpretációs és idegenvezetési tevékenységeket a kulturális és természeti örökség területén az időbeli kereteknek megfelelően, valamint más érdekelt felekkel való együttműködésben, a helyi szabályozásokkal összhangban.
- Tudja, hogyan kell megszervezni a szállítási logisztikát és a biztonságot.
- Tudja, hogyan kell kezelni a pénzügyi tevékenységeket

KÉSZSÉGEK:

- Képesség a interpretáció munkatervének elkészítésére és a szervezési tevékenységek (logisztikai, pénzügyi, biztonsági stb.) megtervezésére.
- Képesség különböző tevékenységek szervezésére interpretációs témák, célcsoportok tekintetében.
- Képesség a logisztikai tevékenységek szervezésére az időkeret, a szállítás és a biztonsági intézkedések tekintetében.
- Képesség a pénzügyi tevékenységek és szolgáltatások irányítására (a szolgáltatás árazása, beleértve a költségek, adók, járulékok és egyéb díjak kiszámítását), valamint a fenntartható fejlődés koncepciójának figyelembevétele.
- Képesség a különböző tevékenységek megtervezésére és megszervezésére a tartalom, az időbeli keret, a célcsoportok és más szereplők tekintetében, beleértve a különböző munkamódszereket és megközelítéseket, valamint a biztonsági intézkedéseket.
- A vidéki örökség interpretációjával összefüggésben tervezett rendezvények pénzügyi vonatkozásainak kezelésére való képesség

4) Interpretációs tevékenységek, szolgáltatások vagy útvonalak irányítása és végrehajtása.**TUDÁS:**

- Ismerje az interpretációs technikákat, valamint a megfelelőbb technikák kiválasztásának kritériumait.

KÉSZSÉGEK:

- Képesség a különböző típusú közönségek elemzésére, valamint az interpretáció alapvető módszertanának és az interpretációs technikáknak az alkalmazására, hogy az üzeneteket a különböző típusú közönséghez igazítsák.
- Képesség az interpretációs lehetőségek megteremtésére és az interpretációs folyamat végrehajtására.
- Képesség olyan erőteljes (hatékony) és kreatív (szórakoztató) interpretációs üzenetek kidolgozására, amelyek "összekapcsolják" a látogató érdeklődését az erőforrásban rejlő jelentésekkel.
- Különböző interpretációs technikák kivitelezésének készsége az interpretációs programokban, a médiafejlesztésben és -megvalósításban, valamint az informális kapcsolattartásban.
- Képesség az interpretáció hatékonyságának értékelésére, mind az interpretációs üzenet átadása és elsajátítása, mind annak hatása tekintetében.

ATTITÚDOK:

- Érzékenység a célközönség és a helyi lakosság igényei, meggyőződései és értékei iránt.
- Empátia a látogatókkal

2.2.1.5. Értékelési kritériumok

Munkaterület (az értékelés hatóköre)	Értékelési kritériumok Ellenőrizendő készségek és ismeretek	MÓDSZER	PONT
1. Az információk elemzése és a vidéki örökségi erőforrások azonosítása	<ul style="list-style-type: none"> - Értse az örökség interpretációjának fogalmát és főbb jellemzőit, és sorolja fel az alkalmazás lehetséges környezeteit. - Adjon példákat a HI mint az örökségvédelem és a vidékfejlesztés eszközeinek lehetséges alkalmazására. - Javaslatok a vidéki örökség turisztikai forrásként való felhasználására az interpretáció révén. - Ismerje a vidéki területek örökségi értékeit példákkal. - Vitassák meg és foglaljanak állást az interpretációnak a vidéki örökség megőrzése, valamint a helyi lakosság életének javítása érdekében történő alkalmazása mellett vagy ellen. - Magyarázza el a hagyományos értékek és megőrzésük fontosságát. - Vizsgálja meg a forrásokat több információforrás felhasználásával. 	<ul style="list-style-type: none"> - Írásban - Aktív megvalósítás 	20
2. Interpretációs termékek, tevékenységek és szolgáltatások tervezése a vidéki örökséggel kapcsolatban.	<ul style="list-style-type: none"> - Használja az interpretációs modellt, és határozza meg az egyes interpretációs jellemzők körül kiemelendő fő jelentéseket. - Ismertesse a interpretációs terv elkészítésekor figyelembe veendő főbb szempontokat. - Sorolja fel és írja le a különböző eszközöket és interpretációs támogatásokat. - A különböző célcsoportoknak szóló üzenetek létrehozása bizonyos tárgyi és szellemi örökségi erőforrásokkal kapcsolatban. - Az interpretációs potenciállal rendelkező természeti és kulturális elemek/tulajdonságok azonosítása konkrét esetekben. - Azonosítani, hogy mi lehet egy adott hely "lényege vagy szellemisége", amely köré az örökség interpretációs tevékenységeket lehet felépíteni. - Tervezenek interpretációs táblákat konkrét gyakorlati esetekről, helyszínek vagy örökségi erőforrások körül 	<ul style="list-style-type: none"> - Írásban - Aktív megvalósítás 	30
3. Tervezés, szervezés és adminisztráció	<ul style="list-style-type: none"> - Készítsen munkatervet a interpretációhoz. - A célcsoportok fő jellemzőinek azonosítása. - A vidéki örökség interpretációjának megvalósításához szükséges szervezési tevékenységek (logisztikai, pénzügyi, biztonsági stb.) megtervezése. - Pénzügyi gazdálkodási terv meghatározása (a szolgáltatás árazása, beleértve a költségek, adók, járulékok és egyéb díjak kiszámítását), és a fenntartható fejlődés koncepciójának figyelembevétele. - A látogatókra vonatkozó adatok gyűjtése és nyomon követése, űrlapok készítése a statisztikai adatok gyűjtéséhez és elemző munka elvégzéséhez. - Összefoglalók és szóbeli-írásbeli jelentések megfogalmazása és elkészítése. 	<ul style="list-style-type: none"> - Írásban - Aktív megvalósítás 	20
4. Interpretációs tevékenységek, szolgáltatások vagy útvonalak megvalósítása.	<ul style="list-style-type: none"> - Egy adott technika alkalmasságának azonosítása az erőforrás, a helyszín, a környezeti körülmények és a célközönség függvényében. - Döntse el, hogy a különböző helyzetekben melyik interpretációs eszköz a legjobb. Munkafeladatok végrehajtása. - A interpretációs tevékenységek hatékony, kreatív és szórakoztató módon történő fejlesztése, kommunikációs technikák és érthető, vonzó üzenetek alkalmazásával, amelyek kellemes élményt nyújtanak. 	<ul style="list-style-type: none"> - Írásban - Szóbeli - Aktív megvalósítás 	30
Összes pont 100			
Minimum feltételek: 60 pont			

2.2.1.6. Tartalom:

1. A vidéki területek és örökségük, mint az örökségvédelmi interpretáció alkalmazásának környezete. Az örökség interpretáció mint eszköz:
 - Fenntartható gazdasági fejlődés a turizmuson keresztül.
 - A vidéki örökség kezelése és megőrzése.
2. Mi az a kulturális örökség interpretáció?
 - Az örökség interpretációjának meghatározása és összefüggései. Az interpretáció fázisai (dokumentáció és tudományos interpretáció, fordítás és végső interpretáció a közvéleményben). Az örökség interpretációjának eredete és fejlődése.
 - Az örökség interpretációjának alapvető jellemzői: élvezetes, releváns, szervezett, tematikus vagy világos üzenet.
3. Vidéki örökségi erőforrások.
 - A jelentős és releváns vidéki örökségi erőforrások kiválasztása.
 - A források típusai:
 - * Kulturális örökségi erőforrások (néprajzi örökség, hagyományos építészet, hagyományos épületek, régészeti, történelmi, művészeti és kulturális örökség, hagyományok és fesztiválok, múzeumok stb.).
 - * Természeti örökségi erőforrások (természeti területek, tájak stb.).
 - * Általános erőforrások: földrajzi, termelési, történelmi, gazdasági és kulturális kontextus.
4. A interpretáció célközönsége:
 - Általános és nem befogadó közönség (turisták, látogatók).
 - A (tényleges és potenciális) látogatók elemzésének alapvető módszertani eszközei.
5. Az örökségi forrásokra vonatkozó információk keresése, kiválasztása és feldolgozása:
 - Információforrások: azonosítás, megkülönböztetés, kontraszt és szelekció.
 - A vidéki örökséggel kapcsolatos információkhoz való hozzáférés támogatása és eszközei.
 - Az információk szervezése, feldolgozása és frissítése. Az információk adaptálása a célközönség típusának megfelelően.
6. Az interpretáció módszertana és technikái mint kommunikációs technikák összessége:
 - Kapcsolatot teremt a látogató és az erőforrás között.
 - Interpretációs technikák az üzenetek különböző célközönségekre való szabásához és az interpretációs lehetőségek megteremtéséhez.
7. Az interpretációs termékek fejlesztésére vonatkozó eljárások:
 - Az örökségi erőforrás (természeti vagy kulturális) elemzése.
 - Az interpretációs potenciállal rendelkező jellemzők azonosítása
 - Az erőforrás jelentéseinek meghatározása.
 - Erőteljes (hatékony) és kreatív (élvezetes) interpretációs üzenetek létrehozása, amelyek "összekötik" a látogatókat a vidéki örökségi erőforrások eredendő jelentéseivel.
 - Az interpretáció eszközei és médiumai (személyes és nem személyes). Az interpretációs eszközök kiválasztásának kritériumai.
8. Az örökség interpretációjának tervezése. Interpretációs tervek kidolgozása és interpretációs tevékenységek tervezése. A tevékenységre rendelkezésre álló idő ellenőrzése.

2.2.2. KOMPETENCIAEGYSÉG 2 (CU2): A tárgyi és szellemi vidéki kulturális örökség idegenvezető-interpretátora

2.2.2.1. Bevezetés

Az európai vidéki táj, legyen az természeti vagy/és építetett táj, tökéletesen értelmezhető úgy, mint egy széles és változatos spektrumú történelmi tárgy, amely az évszázadok során alakult. **A szellemi örökség és a tárgyi örökség kifejeződései kéz a kézben járnak, és az egyik nem érthető meg a másik nélkül, párhuzamosan és legtöbbször egymással összekapcsolódva.**

20

A vidéki világ gazdag kulturális örökséggel rendelkezik, amely szerencsére az utóbbi évtizedekben felértékelődött és végtelen gazdagságát figyelembe vették. Az ezt alkotó összes elem a fejlődés lényeges hajtóerejévé vált, amely értelmet ad társadalmaink egészének, és nem csak a vidéki társadalom fejlődésének.

Mind a tárgyi, mind az szellemi vidéki kulturális örökség (népi építészet, történelmi központok, vallási épületek, polgári építmények, régészeti lelőhelyek, hagyományok, ünnepek, hagyományos ismeretek stb.) helyi, nemzeti, európai, sőt világszinten is rendelkezik védelmi eszközökkel. Olyan szakemberekre van szükségünk, akik a vidéki környezetre hivatkozva mélyreható ismeretekkel rendelkeznek, és hozzájárulnak azok interpretációjához egy innovatív és a vidéki környezetre jellemző megközelítés keretében, mivel annak kulturális sajátosságai sokkal nyilvánvalóbb módon változatlanok maradnak, mint a városi környezetben.

Egy tárgyi kulturális erőforrás megértése sokkal többet jelent, mint az adatokon alapuló technikai átadás; ez az innovatív és differenciáló megközelítés akkor adott, ha a fentiekén túl

az életfilozófiát, a helyi nyelvet vagy a szóbeli hagyományt is bevezetjük e tárgyi örökségem interpretációjába.

Az örökség interpretációja olyan stratégiai kommunikációs technika, amely érthető és vonzó üzeneteken keresztül igyekszik összekapcsolni az idelátogató közönséget a megismerendő örökségi erőforrással, jelen esetben a vidéki örökséggel (kulturális és természeti, tárgyi és szellemi).

2.2.2.2. Célok

Az interpretáció egy olyan eszköz, amelyet a szakembernek kell kifejlesztenie annak érdekében, hogy a látogatót vagy a turistát érzelmi vagy akár spirituális szempontból közelebb hozza a megtekintett örökséghez.

Ehhez olyan kódot kell használni, amely a látogatók számára érthető, és amely lehetővé teszi számukra, hogy kapcsolódjanak az örökséghez és a környezethez, valamint hogy megtapasztalják és megértsék, amit látnak. Ezért az interpretáció funkciója vagy feladata sokkal több, mint az egyszerű ismeret- és tényközlés, hiszen az egyik fő cél az új érzetekhez vezető észlelések kiváltása, sőt, olyan rejtett érzésekre való reflektálás, amelyekről a tapasztalatlan látogató nem is tudna.

A vidéki kulturális örökség interpretációjának feladatától elvárt fő cél az, hogy az interpretációs szakember képes legyen új érzéseket generálni, vagy előhozni azokat az érzéseket, amelyek a látogatóban még rejtve vannak, amikor a tárgyi örökségi elem előtt áll.

A vidéki tárgyi és szellemi örökség idegenvezető-interpretátor képzése biztosítja számára a szükséges ismereteket, készségeket és képességeket:

1. A bemutatott örökségi elemet egyértelműen kapcsolja a látogató legintimebb és legszemélyesebb aspektusaihoz olyan technikák segítségével, amelyek lehetővé teszik az interpretátor számára, hogy érzékelje a látogató személyiségének aspektusait, és ezt a tudást felhasználja az érzelmek kiváltására.
2. Jól kell ismernie a vidéki térség tárgyi és szellemi örökségét, de nem szabad kísértést éreznie arra, hogy pusztán információt nyújtson a látogatóknak (az interpretátornak meg kell győződnie arról, hogy az nem pusztán információ nyújtásból áll).
3. A kulturális örökség interpretációját egy további, de nagyon fontos erőforrásként fogja fel annak a helynek vagy területnek a népszerűsítésében, ahol található, illetve a bemutatott tárgyának a népszerűsítésében.
4. Provokatív érzéseket generáljon oly módon, hogy felkavarja a látogató elméjét. Ez hozzáadott értéket ad az interpretációs tevékenységnek, és a látogató ezt megkülönböztető hozzáadott értéként fogja felfogni.
5. Ismerje fel a kulturális erőforrást általános perspektívából, tudva, hogyan lehet összekapcsolni a lakosságot, a természeti táj és természetesen maga a tárgyi kulturális elem kulturális és személyiségbeli szempontjait.
6. Kutatási munkát kell végezni magáról a területről, ismerve annak lakosságát, történelmét, hagyományait, beleértve a szóbeli hagyományokat, nyelvét és sajátos beszédmódját stb.

7. Alkalmazkodik a közönséghez, ismeri a látogatóközönséget (társadalmi csoportját, kulturális szintjét, földrajzi származását, sőt életkorát is), ami lehetővé teszi számára, hogy a diskurzust hozzáigazítsa, és biztosítsa a fő cél elérését.

8. Ellenőrizzé a teljesítendő alaki követelményeket és a kért engedélyeket, készítse elő a tevékenységet, a tervet és az alátámasztó anyagokat.

2.2.2.3. Tanítási-tanulási órák

150 óra (75 óra a tárgyi örökségre és 75 óra az szellemi örökségre)

2.2.2.4. A tanulási eredmények listája (= végső képességek)

Elérendő tudás, készségek és attitűdök, különböző munkaterületekre bontva:

1. A potenciális érdeklődésre számot tartó tárgyi vidéki örökségi erőforrások azonosítása és elemzése

TUDÁS:

- Értse meg, hogy a tárgyi örökséggel kapcsolatos interpretációs tevékenységek kidolgozásának és végrehajtásának a vidéki örökség kezelésének átfogó tervének szerves részét kell képeznie.
- Értse a tárgyi vidéki örökségi erőforrással kapcsolatos interpretációs munkát folyamatos erőfeszítésként az adott erőforrással kapcsolatos kutatás és képzés tekintetében.
- Ismerje a kulturális örökség egyes egységeinek jellemzőit és jelentőségét, valamint a vidéki kulturális hagyományok tudatosításának, megőrzésének és továbbadásának szükségességét.
- naprakész ismeretekkel rendelkezzen a vidéki örökségi erőforrásokról (népi építészet, történelmi központok, vallási épületek, polgári építmények, ipari örökség, régészeti lelőhelyek, hagyományok, ünnepek, népi ismeretek stb.).
- Ismerje a dokumentált és szóbeli információforrásokat, és értse meg az alapos kutatás és forrásismeret fontosságát.
- Ismerje az örökségi erőforrások elemzésének eljárásait, az interpretációs potenciállal rendelkező tárgyi/nem tárgyi elemek/jellemzők azonosítását és az erőforrás jelentéseinek meghatározását.

KÉSZSÉGEK:

- Képesség az információforrások megbízhatóságának és érvényességének vizsgálatára és értékelésére-
- Képesség a helyi szóbeli hagyományok felhasználására az interepretációs munkában, és annak a tudományos információkkal való kombinálására olyan sajátos módon, amely hatást gyakorolhat a látogatókra.
- Képesség a területen található különböző kulturális elemek, valamint a hagyományok és a szellemi örökség összekapcsolására.
- Képesség a kiválasztott örökségi egységek és hagyományörzők azonosítására és elemzésére.

ATTÍTÚDÖK:

- Meggyőződés, hogy a tárgyi vidéki örökség interpretációja hozzájárul a vidéki örökség javításához és a megőrzéséhez kedvező hozzáállás előmozdításához, valamint a helyi lakosság életminőségének javításához.
- Proaktivitás a tárgyi örökséggel kapcsolatos új információk keresésében, a szóbeli hagyományt is felhasználva információforrásként, és figyelembe véve a legrégebbi helyi lakosság által szolgáltatott információkat.
- Képesség arra, hogy a helyi lakosság megértése és empátiája révén beilleszkedjen a helyi lakosságba.

2) A tárgyi vidéki örökséghez kapcsolódó interpretációs termékek és turisztikai tevékenységek vagy szolgáltatások tervezése.

TUDÁS:

- Ismerje a terület jellemzőit annak érdekében, hogy az interpretációs tevékenységet a terület létesítményeinek, erőforrásainak, eszközeinek és fizikai jellemzőinek megfelelő módon tervezze meg.
- Széleskörű ismeretekkel rendelkezik a területen tervezett különböző kulturális tevékenységekről, amelyek kiegészíthetik az interpretációs tevékenységeket.
- Tudja, hogyan kell értékelési módszereket és technikákat kidolgozni, a látogatók sajátosságaihoz és az értelmezett elemhez igazodó egyedi eljárásokkal.

KÉSZSÉGEK:

- A vidéki munkaterületen a legnagyobb interpretációs potenciállal rendelkező tárgyi elemek meghatározásához szükséges készségek.
- Képesség a hely kulcsgondolatának vagy a tárgyi örökségi elemek körüli lényegnek az azonosítására, és annak az interpretációs termék fő üzenetévé vagy ötletévé való átalakítására.
- Képesség a látogatói élmény fokozására, a kulturális örökség jelentőségének, értékeinek és megőrzésének fontosságára vonatkozó tisztelet és közérthetőség növelésére.
- készségek a különböző interpretációs médiumok kiválasztásában és az azok használatának lehetőségéről való döntésben, beleértve a saját interpretáció-vezetői beavatkozást is.
- Képesség az interpretációs útvonalak, táblák, jelzések stb. megtervezésére és más köz- vagy magánforrásokkal való kombinálására.
- Képes a látogatók által készített értékelési következtetések értelmezésére.

ATTÍTÚDÖK:

- Pozitív hozzáállás a különböző típusú tárgyi vidéki örökségek felértékelésével és megőrzésével kapcsolatban.
- A hagyományos kulturális értékek és a tárgyi vidéki örökség iránti tisztelet.
- Empátia a látogatókkal
- Pozitív hozzáállás az értékelési következtetésekkel kapcsolatban mind az interpretációs tevékenységet, mind az örökségi erőforrást illetően.
- Olyan infrastruktúrákat javasol és támogat, amelyek arányosak és összhangban vannak azzal az erőforrással, amelyen az interpretációs tevékenységet végzik. A nem megfelelő infrastruktúrák rossz vagy nem megfelelő interpretációhoz vezetnek.

3. Tervezés/szervezés

TUDÁS:

- Megérti a interpretációs tevékenységek megfelelő tervezésének fontosságát
- Ismerje az interpretációs tervezési eljárásokat, és tudja, hogyan kell interpretációs tervet kidolgozni.
- A munkaszervezés alapjainak ismerete az időzítés, a logisztika, a pénzügyek, a marketing, a promóció szintjén.
- Tudja, hogyan lehet más kulturális tevékenységeket vagy kulturális eseményeket célba venni, mind a köz-, mind a magánszféra számára, amelyek hozzájárulhatnak a területfejlesztéshez és a kulturális örökség népszerűsítéséhez.
- Tudja, hogyan kell megszervezni a különböző célcsoportoknak szóló különböző túraprogramokat, a helyi szabályozásoknak megfelelő időbeli keretek között és más érdekelt felekkel együttműködve.
- Tudja, hogyan kell megszervezni a szállítási logisztikát és a biztonságot.
- Tudja, hogyan kell kezelni a pénzügyi tevékenységeket.

24

KÉSZSÉGEK:

- Képesség a pénzügyi tevékenységek és szolgáltatások irányítására.
- Az interpretációs útvonalak és/vagy útvonalak más helyi kulturális tevékenységekkel való kombinálhatósága.
- Teljes mértékben figyelembe kell venni a látogatók számának a terület kulturális értékére, fizikai jellemzőire, integritására és természeti környezetére gyakorolt lehetséges hatását.
- A különböző tevékenységek tervezésének és szervezésének képessége az időbeli keret, a célcsoportok és más szereplők tekintetében, beleértve a különböző munkamódszereket és megközelítéseket, valamint a biztonsági intézkedéseket.
- A vidéki örökség interpretációjával összefüggésben tervezett események pénzügyi vonatkozásainak kezelésére való képesség.
Képesség az utolsó pillanatban bekövetkező változásokhoz való alkalmazkodásra.

4) Interpretációs tevékenységek, szolgáltatások vagy útvonalak irányítása és végrehajtása.

TUDÁS:

- A vidéki örökség interpretációját jogként kell felfogni, amelyben az érdekeltek sokaságának részt kell vennie.
- Ismerje az interpretációs technikákat, valamint a megfelelőbb technikák kiválasztásának kritériumait.

KÉSZSÉGEK:

- Képes a látogatók sajátosságainak azonosítására, kulturális és demográfiai besorolására.
- Képesség a látogatók jellemzőihez való alkalmazkodásra azáltal, hogy a szokásos vagy standard útvonalakhoz képest alternatív útvonalakat kínálnak, hogy a látogatóra gyakorolt érzelmi vagy érzékeny hatás nagyobb legyen, ugyanakkor a terepre, a fizikai területre vagy az örökségi elemre gyakorolt hatás kisebb legyen.
- Képesség olyan hatékony és szórakoztató üzenetek kidolgozására, amelyek "összekapcsolják" a látogató érdeklődési körét az erőforrással.
- Jártasság a különböző kommunikációs készségek terén a különböző érdekelt felek közötti interakciókhoz szükséges különböző kommunikációs készségek terén.

- Képesség a vidéki kulturális örökség világos és érdekes interpretációjára és a többi érdekelt féllel való kommunikációra.
- Különböző interpretációs technikák kivitelezésének készsége az interpretációs programokban, a médiafejlesztésben és -megvalósításban, valamint az informális kapcsolattartásban.
- Helyes, magas színvonalú (beleértve a kulturális örökség megőrzésének fontosságára való figyelemfelkeltést) interpretációs idegenvezetés biztosítása egy kiválasztott helyszínen különböző célcsoportok számára.
- Képesség a interpretáció hatékonyságának értékelésére, mind a interpretációs üzenet átadása és elsajátítása, mind annak hatása tekintetében.
- Képesség az utolsó pillanatban bekövetkező változásokhoz való alkalmazkodásra.

ATTITÚDOK:

- Proaktivitás a különböző konkrét interpretációs útvonalakról való döntés során, hogy a lehető legkisebbre csökkentsék a terület fizikai integritására gyakorolt hatásokat, vagy hogy más, kevésbé ismert tereket dinamizáljanak.
- Érzékenység a célközönség és a helyi lakosság igényei, meggyőződései és értékei iránt.
- Empátia a látogatókkal
- Elkötelezettség a minden közönségnek és érzékenységnek megfelelő interpretációs szolgáltatás garantálásában.
- Meggyőződése, hogy a tárgyi vidéki örökség interpretációja az egyik első lépés az örökségvédelemhez való hozzájárulás érdekében.
- Empátia kulturális szempontból a környezettel, mind a lakossággal, mind a kulturális örökséggel.
-

2.2.2.5. Értékelési kritériumok

Munkaterületek (Az értékelés hatóköre)	Értékelési kritériumok Ellenőrizendő készségek és ismeretek	MÓDSZER	PONT
1. Az információk elemzése és a tárgyi/nem tárgyi kulturális örökségi erőforrások azonosítása	<ul style="list-style-type: none"> - Az interpretációs erőforrással kapcsolatos információk frissítése és a kulturális vidéki örökséggel kapcsolatos pontos információforrások kiválasztása. - A szóbeli hagyomány ismereteinek felhasználása az interpretációs tevékenységek során. - Az örökségi forrásokra vonatkozó információk keresése, kiválasztása és feldolgozása. - Szervezés és információfeldolgozás. - Új interpretációs példák azonosítása a turizmus és az örökségvédelem szempontjából. - A tárgyi örökségi erőforráshoz kapcsolódó hagyományok és szellemi hagyományok elemzése. - A demográfiai és életkori adatok felhasználásával az interpretációs tevékenységeket a látogatók sajátosságaihoz kell igazítani. - Alkalmazza az információkat a célközönség típusának megfelelően. 	<ul style="list-style-type: none"> - Írásban - Aktív megvalósítás 	20

<p>2. Interpretációs termékek és turisztikai tevékenységek vagy szolgáltatások tervezése a kulturális vidéki örökséggel kapcsolatban.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Hatékony, kreatív és élvezetes, a célcsoportokhoz igazodó interpretációs üzenetek létrehozása. - A látogatókat a vidéki örökséggel "összekötő" interpretációs eszközök és médiumok kiválasztása. - Vegye figyelembe a következtetéseket az interpretációs tevékenységek értékelésekor. - A különböző interpretációs technikák kiválasztása a látogatók különleges igényeihez igazodva. - Az interpretációs turisztikai tevékenységek vagy útvonalak tervezése a vidéki örökségi erőforrásokra gyakorolt hatás csökkentése érdekében. - Multimédiás tartalmak tervezése és bemutatása, valamint a kortárs megközelítések ismerete, beleértve az IKT-eszközöket is. - Tekintse az örökség interpretációját a fenntartható gazdasági fejlődés és a vidéki örökség megőrzésének első lépésének. 	<ul style="list-style-type: none"> - Írásban - Aktív megvalósítás 	30
<p>3. Tervezési, szervezési és adminisztratív munka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A kulturális örökség interpretációjára vonatkozó terv elkészítése során kölcsönhatás a hagyományok birtokosaival, és különböző információforrások felhasználása. - Szervezési tevékenységek megtervezése (időbeosztás, logisztikai és pénzügyi, biztonsági stb. szempontok) - Az interpretációs tevékenységeket a vidéki örökséghez kapcsolódó egyéb helyi tevékenységekkel kell összehangolni. - A látogatókra vonatkozó adatok gyűjtése és nyomon követése, űrlapok készítése a statisztikai adatok gyűjtéséhez és elemző munka elvégzéséhez. - Összefoglalók és szóbeli-írásbeli jelentések megfogalmazása és elkészítése. 	<ul style="list-style-type: none"> - Írásban - Aktív megvalósítás 	20
<p>4. A tevékenységek, szolgáltatások vagy útvonalak biztonságos végrehajtása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Adjon egyértelmű utasításokat, figyelembe véve a látogatók profilját. - A tárgyi vidéki örökség interpretációja a különböző kontextusokhoz és látogatói profilokhoz való alkalmazkodással. - Bármilyen más turisztikai vagy oktatási tevékenység támogatása. - Interpretációs információk nyújtása különböző médiumokon és promóciós anyagokon keresztül. - Gyűjtsön információkat a regionális vidéki helyekről és egyéb kulturális eseményekről. - Ismerje a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre, valamint a környezetvédelemre vonatkozó előírásokat. - Egy tevékenység értékelésére szolgáló felmérések következtetéseinek levonása. 	<ul style="list-style-type: none"> - Írásban - Szóbeli - Aktív megvalósítás 	30
ÖSSZES pontok 100			
Minimum feltételek: 60 pont			

2.2.2.6. Tartalom:

1. A tárgyi és szellemi vidéki kulturális örökség mint alapvető helyi elemek:

- Fenntartható gazdasági fejlődés a turizmuson keresztül.
- A vidéki örökség kezelése és megőrzése.
- Általános tudatosság a tárgyi vidéki örökség fontosságáról.

2. Miben áll a tárgyi vidéki örökség interpretációja?

- Az örökségvédelmi interpretáció három alappillére: az erőforrás ismerete, a közönség ismerete és az interpretációs technikák.
- Az erőforrás ismeretének jelentősége: a tárgyi és a szellemi örökség
- Kapcsolatot teremt a látogató és az erőforrás között.
- Interpretációs technikák a különböző célközönségekre szabott üzenetek alkalmazásával.

3. A vidéki kulturális örökség tárgyi kulturális erőforrásai.

- A tárgyi kulturális örökség meghatározása és kontextusa
- A tárgyi vidéki örökség alapvető jellemzői.
- A jelentős és releváns vidéki örökségi erőforrások kiválasztása.
- A források típusai:
 - * Régészeti és műemléki örökség vidéki területeken (épületek, műemlékek, hidak, kastélyok, templomok, régészeti lelőhelyek, történelmi együttesek stb.)
 - * Népi építészet (falvak, házak, pincék, galambdúccok, tanyák stb.) és hagyományos kézművesség.
 - * Néprajzi múzeumok
 - * Ipari örökség vidéki területeken (bányászat, raktárak, régi gyárak, malom stb.)
- Példák az európai tárgyi vidéki örökségre.

4. A vidéki kulturális örökség szellemi kulturális erőforrásai.

- A szellemi kulturális örökség meghatározása és kontextusa
- A szellemi vidéki örökség alapvető jellemzői.
- A jelentős és releváns vidéki örökségi erőforrások kiválasztása.
- A források típusai:
 - * Hagyományok, szokások és társadalmi felhasználás.
 - * Rituálék és ünnepi cselekmények.
 - * Táncok és hagyományos zene. Énekes hagyományok.
 - * Hagyományos játékok és sportok
 - * Szóbeli kifejezések és nyelvek
 - * Legendák, történetek, mítoszok stb.
 - * A természettel és a világegyetemmel kapcsolatos ismeretek és felhasználási módok.
- Példák az európai szellemi vidéki örökségre.

5. A tárgyi/nem tárgyi kulturális örökség védelmének szintjei:

- UNESCO világörökségi helyszínek
- Európai, nemzeti, regionális és helyi szinten

6. Az örökségi forrásokra vonatkozó információk keresése, kiválasztása és feldolgozása:

- Információforrások: azonosítás, megkülönböztetés, kontraszt és szelekció.
- A tárgyi vidéki örökséggel kapcsolatos információkhoz való hozzáférés támogatása és eszközei.
- Az információk szervezése, feldolgozása és frissítése. Az információk adaptálása a célközönség típusának megfelelően.

7. Interpretatív termékek fejlesztése:

- A potenciális tárgyi vidéki örökségi erőforrások elemzése.
- Erőteljes (hatékony) és kreatív (élvezetes) interpretációs üzenetek létrehozása, amelyek "összekötik" a látogatókat a vidéki örökségi erőforrások eredendő jelentéseivel.
- Az interpretáció eszközei és médiumai (személyes és nem személyes). Az interpretációs eszközök kiválasztásának kritériumai.
- Az interpretációs programok és szolgáltatások értékelése

2.2.3. 3. KOMPETENCIAEGYSÉG (CU3): A természeti örökség és a kulturális tájak idegenvezető-interpretátora.

2.2.3.1. Bevezetés

A természeti örökség és a kultúrtáj idegenvezető-interpretátora a turisztikai ágazat olyan hivatásos személyisége, akinek feladata, hogy a látogatóknak bemutassa a terület alapvető természeti jellemzőit és a hozzá kapcsolódó főbb kulturális érdekességeket, feltárva egy adott terület, táj vagy elem jelentőségét, nyugodt és élvezetes légkörben. Az idegenvezető egyéneket vagy csoportokat kísér el a környezeti szempontból érdekes területek látogatásakor, bemutatva azok természeti, antropológiai, kulturális és táji vonatkozásait és sajátosságait. Az idegenvezetők védett és nem védett területeken végzik tevékenységüket, és fő feladataik a természetben való kísérestől a hely interpretációján át az információ terjesztéséig, valamint a környezeti és kulturális oktatási tevékenységek végzéséig terjednek. Konkrétabban, a természeti örökség és a kulturális tájak idegenvezető-interpretátora olyan személy, aki szakmai tevékenységének részeként egyéneket vagy csoportokat biztonságos kísérest végzi a természeti és mesterséges környezet felfedezéséhez és megismeréséhez gyalogosan vagy más közlekedési eszközzel, a szükséges technikai segítségnyújtás biztosítása és az örökség interpretációjának (környezeti, kulturális vagy tájinterpretáció) elvégzése mellett.

29

A szakmai tevékenység magában foglalja egy adott terület környezeti, természeti, antropológiai és kulturális vonatkozásainak azonosítását, leírását és interpretációját, amely terület természetrajzi, ökológiai-környezeti, etnológiai, örökségi és/vagy táji sajátosságokkal rendelkezik. A végső cél az, hogy a látogatók felfedezzék egy terület természeti elemeit és

jellemzőit, ökológiai összefüggéseit, történelmi és kulturális vonatkozásait, hagyományait és táji vonzerejét, valamint a fenntarthatóság, a környezeti és kulturális nevelés elemeit.

A természeti örökség és a kultúrtájak interpretátorának munkája különösképpen a tájak interpretációjára összpontosít, ahol a két aspektus - a természeti és a kulturális, illetve az ember által létrehozott - közötti összefüggések jól érzékelhetők, valamint az a mód, ahogyan az emberek módosították a tájat, létrehozva az úgynevezett "kultúrtájakat".

Az idegenvezető alaposan ismeri a területet, különös tekintettel annak természeti és kulturális vonatkozásaira, hogy a látogatók számára érdekes útvonalakat azonosítson és készítsen.

Az idegenvezető-interpretátor arra törekszik, hogy összekapcsolja egy terület kulturális vonzerejét a természeti vonzerővel, és olyan interpretációs útvonalakat kínál, amelyek célja a helyi identitás mélyebb megismerése mind kulturális, mind természetrajzi szempontból.

2.2.3.2. Célok

A természeti örökség és a kulturális táj idegenvezető-interpretátorának képzése biztosítja számára a következő ismereteket, készségeket és képességeket:

- Hozzájárulás egy terület megbecsüléséhez és megőrzéséhez, különös tekintettel annak természeti elemeire vagy jellemzőire.
- A természeti és kulturális érdekességekkel kapcsolatos örökség interpretációs tevékenységek és útvonalak tervezése és fejlesztése, a hely vagy az útvonal meghatározása a területi jellemzők és az örökség, valamint a látogatók igényei alapján.
- A látogatók kísérése kirándulásokon, a szükséges segítség nyújtása egyéneknek és csoportoknak, valamint a terület természeti és kulturális vonatkozásainak bemutatása.
- A teljesítendő formalitások és a kért engedélyek ellenőrzése, a program és a kísérőanyagok elkészítése.
- A látogatók ismereteinek és tudatosságának növelése a terület természeti és kulturális jellemzőinek interpretációjával.
- Hozzájárul egy terület fejlődéséhez azáltal, hogy több látogatót vonz, akik kíváncsiak a terület természeti és kulturális vonatkozásaira.
- A táj interpretációja, ahol a természeti és a kulturális vagy ember alkotta szempontok közötti összefüggések, valamint az emberek által a tájat módosító, úgynevezett "kultúrtájakat" létrehozó módok értékelhetők.

30

2.2.3.3. Tanítási-tanulási órák

75 óra

2.2.3.4. A tanulási eredmények listája (=végleges képességek)

Az elérendő tudás, készségek és attitűdök, különböző munkaterületekre bontva:

1. A természetrajzi és tájképi látványosságok azonosítása és elemzése.

TUDÁS

- Egy terület természeti örökségének és kulturális tájainak főbb elemeinek elemzése és azonosítása.
- Természeti parkok, természetvédelmi területek, geotópok és egyéb védett természeti területek, tájtervek és a biológiai sokféleség megőrzésére irányuló stratégiák ismerete.
- Értse a tájban a természetes folyamatok és a táj emberi tevékenység okozta változásának jeleit.

KÉSZSÉGEK

- Egy hely kulcsfontosságú elemeinek/jellemzőinek azonosítása.
- Egy terület természeti és környezeti ösvényekkel összefüggésbe hozható örökségi vonzerőinek azonosítása, hogy a helyi identitás elemeinek ismerete ne csak természetrajzi, hanem történelmi és kulturális szempontból is elmélyüljön.
- Azonosítsa egy hely kulcsfontosságú elemeit/jellemzőit, és legyen képes kommunikálni azokat.
- Egy terület természeti örökségének és kulturális tájainak elemzése és leírása.

- Kutatási és elemzési készségek egy adott terület természeti örökségével és tájaival kapcsolatban.
- Ismerje és elemezze egy terület természeti környezetét.
- Legyen képes értelmezni a tájat mint a természetes és az ember által létrehozott folyamatok eredményét.

ATTITÚD

- Legyen meggyőződve a terület felértékeléséhez szükséges interpretáció értékéről.

2. A természeti örökséggel és a tájjal kapcsolatos interpretációs tevékenységek/szolgáltatások tervezése.

TUDÁS

- Ismerje az interpretáció alapjait, különös tekintettel a természeti örökségre és a tájra.
- Ismerje a turistautak szervezési technikáit és módszereit.
- Ismerje az útvonalterv és a kirándulások tervezésének elméleteit és turisztikai technikáit.
- Értse az interpretáció értékét és lehetőségeit egy terület fejlődésével kapcsolatban.

KÉSZSÉGEK

- Elemzési készségek a legnagyobb interpretációs potenciállal rendelkező elemek és egy természeti terület vagy hely lényegének azonosítása és meghatározása érdekében.
- Képes létrehozni egy üzenetet vagy ötletet, amely körül a tevékenység vagy az útvonal kering.
- Képesség az interpretációs útvonalak vagy tevékenységek megtervezésére, beleértve a megvalósításukhoz szükséges folyamatokat és szolgáltatásokat.
- A támogatási tevékenységek elemzése, valamint a kockázatkezelés eszközeinek és módszereinek használata.
- Képes legyen megérteni és megszólítani a különböző igényű és elvárású célcsoportokat.
- Minőségi tényezők, mutatók és szabványok azonosítása, megértése és értékelése.

ATTITUDES

- Figyelem és érzékenység a célcsoport (látogatók) és a helyi lakosság igényei iránt.

3. Egy idegenvezetői tevékenység/szolgáltatás megtervezése, megszervezése és irányítása.

TUDÁS

- Ismerje a terület természeti és kulturális interpretációjával kapcsolatos tevékenységek tervezésének alapelveit.
- Tudja, hogyan tervezzen, szervezzen és ellenőrizzen tevékenységeket különböző célcsoportok számára a természeti örökség területén az időbeli kereteknek megfelelően.
- Tudja, hogyan kell szükség esetén megszervezni a szállítási logisztikát és a biztonságot.
- Tudja, hogyan kell kezelni a pénzügyi tevékenységeket

- Ismerje a logisztikai erőforrásokat: felszerelés és munkakörnyezet.

KÉSZSÉGEK

- A tevékenység tervezése és nyomon követése.
- A turista utak kapacitásának tervezése a szolgáltatást igénybe vevők típusa alapján.
- A tevékenység megvalósíthatóságának ellenőrzésének ismerete.
- Képesség a berendezések és anyagok azonosítására és megfelelőségük értékelésére.
- Az idegenforgalmi tevékenységek minőségének ellenőrzési mutatóinak kiválasztása és alkalmazása.

ATTITUDES

- Proaktivitás új projektek kidolgozásában vagy a természeti/kulturális interpretációval kapcsolatos, már meglévő projektekben való részvételben.

4. Az interpretációs tevékenység/szolgáltatás helyes végrehajtása és a csoport biztonságos vezetése.

TUDÁS

- Ismerje a terület természet- és tájinterpretációjával kapcsolatos sikeres tevékenységek végrehajtásának elveit.
- Tudja, hogyan kell alkalmazni a szervezési technikákat és módszereket a turisztikai útvonalakon.
- Ismerje a tájinterpretációs technikákat.
- A szolgáltatás előállítása és nyújtása.
- A térképészet, a topográfia és a tájékozódási technikák megértése.
- Ismerje a kiking elméleteket és technikákat.
- rendelkeznie kell a botanika, zoológia, ökológia, biológiai sokféleség, környezetvédelem és a referenciaterület antropológiai földrajzának, valamint a meteorológia és az éghajlat ismereteivel (a potenciálisan veszélyes helyzetek és a biztonsági intézkedések megértése céljából).

KÉSZSÉGEK

- Képes legyen különböző interpretációs eszközöket és módszereket (digitális, fizikai stb.) használni az emberekkel való pozitív kapcsolatteremtés érdekében.
- Az interpretációs tevékenység fejlesztése, a felhasználók segítése és az előre nem látható események kezelése.
- Képesség a tevékenység ésszerű kiigazítására és módosítására az előre nem látható események alapján.
- Képesség a térképészet, a topográfia és a tájékozódás használatára.
- Képesség a határidők és ütemtervek betartására
- A kockázatkezelés, a látogatók biztonsága, valamint a kapcsolatok és konfliktusok kezelése eszközeinek és módszereinek kezelése.
- Kommunikációs képesség a látogatók különböző jellemzőivel, típusaival és elvárásaival kapcsolatban.
- Képesség a csoport vezetésére előre nem látható események esetén is.

- Képesség a felhasználók pszichofizikai képességeinek értékelésére és a látogatók típusának és a környezetnek megfelelő kockázatkezelésre.
- Képesség a mentés megszervezésére az illetékes és rendelkezésre álló szolgálatokkal a területen.

2.2.3.5. Értékelési kritériumok

Munkaterületek (Az értékelés hatóköre)	Értékelési kritériumok Ellenőrizendő készségek és ismeretek	MÓDSZER	PONT
1. A természeti örökség és a tájak erőforrásainak elemzése és azonosítása/ Interpretációs tevékenységek tervezése	<ul style="list-style-type: none"> - A terület főbb kulturális és természeti elemeinek azonosítása, amelyeket a jövőbeni interpretációs tevékenységekbe potenciálisan be lehet vonni. - Egy terület természeti/kulturális látnivalóinak/tevékenységeinek feltérképezése, valamint főbb jellemzőik azonosítása és leírása. - A természeti/kulturális interpretációval kapcsolatos, a jövőben megvalósítandó lehetséges tevékenységek/intézkedések listájának bemutatása. - Javasoljon olyan útvonalat, amely magában foglalja egy terület természeti és kulturális látnivalóit/tevékenységeit. 	<ul style="list-style-type: none"> - Írásban - Aktív megvalósítás 	40
2. Tervezés, szervezés és adminisztráció	<ul style="list-style-type: none"> - Magyarazza el, hogy egy terület különböző érdekelt felei hogyan lépnek kapcsolatba egymással, és hogyan tudnak sikeresen együttműködni egy hálózatban. - Operatív terv kidolgozása egy interpretációs tevékenységhez (célok, célközönség, szükséges erőforrások stb.). - Az interpretációs tevékenység során használható különböző eszközök/módszerek azonosítása. - Tervezzen különböző módokat ugyanazon üzenet különböző célcsoportok (gyermekek, fiatalok, felnőttek...) számára történő közvetítésére. 	<ul style="list-style-type: none"> - Írásban - Aktív megvalósítás 	40
3. Végrehajtás, kommunikáció és biztonságos vezetés	<ul style="list-style-type: none"> - A hely fontosságának és a terület természeti és kulturális elemeinek megőrzésének hatékony közvetítése. - Magyarazza el hatékonyan, hogy az interpretációs munka hogyan befolyásolhatja a terület megőrzését és fejlesztését. 	<ul style="list-style-type: none"> - Írásban -Orally - Aktív megvalósítás 	20
ÖSSZES pontok 100			
Minimum feltételek: 60 pont			

2.2.4.6. Tartalom:

1. Alapelvek és általános ismeretek
 - a. A terület megőrzésének és fejlesztésének elvei
 - b. Egy terület érdekelt felei: kik ők, mit akarnak és hogyan viszonyulnak egymáshoz.
 - c. A környezeti nevelés és az örökség interpretációjának alapelvei
2. Természeti örökség és kultúrtáj erőforrások:
 - a. A védett természeti területek típusai (parkok, természetvédelmi területek, geotópok), valamint azok kezelése és megőrzése. A biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiák.
 - b. Tájak típusai. Kultúrtájak: meghatározás, példák stb.
 - c. A természeti örökséggel és a kultúrtájjal kapcsolatos interpretációs gyakorlat és különböző interpretációs tevékenységek.
 - d. A táj interpretációja. Technikák.
 - e. A jelentős és releváns vidéki örökségi erőforrások kiválasztása.
 - f. A botanika, zoológia és antropológiai földrajz, ökológia, biológiai sokféleség stb. fogalmai.
 - g. A meteorológia, a térképészet, a topográfia és a tájékozódási technikák elemei.
3. Hogyan tervezzünk sikeres interpretációs tevékenységet?
 - a. Különböző célprofilok, igények és elvárások
 - b. Eszközök és módszerek az emberekkel való sikeres együttműködéshez
 - c. A tevékenység minőségellenőrzése
 - d. A természeti örökség interpretációs útvonalak, útvonalak vagy útvonalak tervezése.
 - e. Utak és jelzések
4. A tevékenység tervezése és nyomon követése.
 - a. A kirándulások felszerelése (osztályozás, kezelés és karbantartás).
 - b. Tényezők (dimenziók) és minőségi mutatók.
 - c. Kirándulások tervezése.
5. Útvonalak és egyéb tevékenységek kidolgozása
 - a. A sikeres tevékenységek végrehajtásának alapelvei egy terület természet- és táj interpretációjával kapcsolatban.
 - b. Kommunikáció.
 - c. Csoportvezetési technikák és konfliktuskezelési technikák.
 - d. Kockázatkezelés. A túrázás kockázatai és a személy védelme. A meteorológia és az éghajlat elemei (célja a potenciálisan veszélyes helyzetek és a biztonsági intézkedések megértése). Szolgáltatások és illetékes hatóságok baleset vagy betegség esetén.
6. Legjobb gyakorlatok
 - a. Példák a természeti örökséggel és a kultúrtájjal kapcsolatos interpretációs tevékenységek legjobb gyakorlataira

3. MÓDSZEREK

**RURAL
HERITAGE**

3 MÓDSZERTAN: ÚJ PEDAGÓGIAI MÓDSZERTANOK AZ EURÓPAI VIDÉKI ÖRÖKSÉG INTERPRETÁCIÓJÁVAL KAPCSOLATOS KÉPZÉSHEZ

3.1. BEVEZETÉS. ÁLTALÁNOS ELVEK

A VIDÉKI ÖRÖKSÉG projekt által javasolt *pedagógiai megközelítés, amely a diákok* gyakorlati és érzelmi bevonásán, valamint az örökség interpretációjának munkadinamikáján alapul, az egyik oka annak, hogy a projekt innovatív, valamint hogy új szakmai kompetenciákat hoz létre a vidéki örökség interpretációja terén.

Bár az örökség interpretációját már évek óta fejlesztik, a gyakorlati és szakirányú képzés nem szerepel kellő mélységben a különböző európai országokban létező turisztikai és környezeti nevelési szakképesítések kínálatában.

A VIDÉKI ÖRÖKSÉG célja, hogy szakmai kompetenciákat teremtsen a vidéki örökség interpretációjával foglalkozó szakemberek számára, és olyan európai dimenziót biztosítson, amely a meglévő képzések kínálatában nem létezik.

A projekt célja, hogy a jelenlegi képzési kínálat kiegészítéseként továbbfejlessze a vidéki örökség interpretációs gyakorlatát és technikáit, valamint a vidéki környezet hatalmas potenciális kulturális értékét és a különböző európai régiók és országok tárgyi és szellemi örökségének sokszínűségét, mint a befogadó, összetartó és fenntartható társadalmak kölcsönhatási pontját.

A módszertani/didaktikai tevékenység alapelvei

Az alábbiakban fontos módszertani iránymutatásként felsorolunk egy sor általános elvet, amelyeket figyelembe kell venni a különböző képzési modulok didaktikai programjainak kidolgozásakor, amelyek nagyrészt azon alapulnak, hogy a tanteremben ugyanazokat az alapokat alkalmazzák, amelyekre az interpretáció szakmai gyakorlata is épül:

- * Alkalmazkodás a célközönséghez, jelen esetben a diákokhoz, a csoport előzetes ismeretei alapján.
- * A tanulók előzetes tudásának figyelembevétele az új tananyag elsajátításának kiindulópontjaként, valamint a képzési folyamatnak a tanulók sajátosságaihoz való igazítása.
- * A tanulók tanulásának összekapcsolása saját környezetük valóságával a kompetenciaalapú tanulás elérése érdekében.
- * Kellemes és bizalomteljes légkör megteremtése, amely ösztönzi a csoport aktív részvételét a képzésben.
- * A tanítási-tanulási folyamatnak szórakoztatónak, felvilágosítóknak, inspirálóknak és provokatívnak kell lennie, olyan didaktikai tevékenységeket fejlesztve, amelyek felkelti a kíváncsiságot, az önmegismerést, a kreativitást és a kritikai szellemet.
- * Aktív és részvételen alapuló, tapasztalatokon és élményeken alapuló képzés, a környezettel, jelen esetben a vidéki környezettel, annak természeti és kulturális örökségével való lehető legközvetlenebb kapcsolattal.

- * Kompetencia-alapú tanulás, az elméletet a gyakorlatban próbálja alkalmazni.
- * Az új információs és kommunikációs technológiák felhasználása oktatási taneszközként, valamint az információk keresésének és kiválasztásának, illetve az ismeretek frissítésének eszközeként.
- * Az értékelési tevékenységek és eszközök változatossága, a tanulási folyamat részeként történő felhasználásuk.
- * Az európai vidéki örökség kulturális sokszínűségének, valamint a közös kulturális identitásnak a megközelítése, a tisztelet és a társadalmi integráció előmozdítása.

Fontos, hogy ne feledkezzünk meg a leendő örökségvédelmi idegenvezetők-interpreátorok *képzési tevékenységeinek célkitűzéseiről, amelyeket az* alábbiakban foglalunk össze, mielőtt áttérnénk az e kihívásoknak való megfeleléshez használt módszertan áttekintésére.

37

Az örökségi interpretációs képzés célja alapvetően a vidéki örökség interpretációjának elősegítése és a szakemberek képzése a következő területeken:

- Az örökségi interpretáció jelentésének, összefüggéseinek, alkalmazási feltételeinek, valamint a kommunikáció és a helyszíni menedzsment eszközöként való alkalmazásának megértése.
- A látogatóelemzés módszertani eszközeinek elsajátítása (tényleges és potenciális).
- Az örökségi erőforrás (természeti vagy kulturális) elemzése, az interpretációs potenciállal rendelkező jellemzők azonosítása és az erőforrás jelentéseinek meghatározása.
- Az alapvető módszertan és interpretációs technikák használata az üzenetek különböző típusú közönséghez való igazítása, a legmegfelelőbb interpretációs médiumok kiválasztása, végül pedig az interpretációs beavatkozások megtervezése és értékelése.

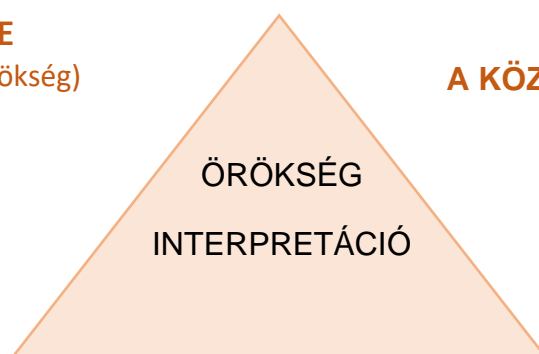
Az örökség interpretációjának három pillére, amelyet a módszertan támogatni fog

Amikor egy interpretátor az interpretációt fejleszti, három szempontot kell készséggel alkalmazni, ezért az interpretátorok munkáját meghatározó és a szakmai szabványokban érvényesített három alapvető készséget a bevezetett tanítási módszertannal ösztönözni kell.

AZ ÖRÖKSÉG ISMERETE

(kulturális és természeti örökség)

A KÖZÖNSÉG ISMERETE

MEGFELELŐ TECHNIKÁK

(Interpretációs technikák)

Amikor a leendő interpretátorok az interpretációt fejlesztik, akkor a három szempontot képességgel kell alkalmazni. A interpretátorok munkáját meghatározó három alapvető kompetenciacsoportot a szakmai standardokban alkalmazott tanítási módszerekkel kell elősegíteni.

1) Az erőforrás ismeretében való jártasság

Az erőforrás ismerete az alap, amelyre az interpretációs folyamat többi része épül. Az interpretátorok által kidolgozott és továbbított üzenetek ennek a tudásnak a szintézise, a jéghegy csúcsa mindannak, amit az interpretátor tud. Emlékezzünk az interpretáció egyik fő alapelveire: *“az interpretáció információn alapuló kinyilatkoztatás, de az információ önmagában még nem interpretáció”* (Freeman Tilden második alapelve, 2006).

Az interpretátoroknak megfelelően kell fordítaniuk a helyszínen található örökségi források jelentését. Elegendő ismerettel kell rendelkezniük ezekről a forrásokról ahhoz, hogy érthetően tudjanak beszélni. Az interpretátorok feladata, hogy elősegítsék a látogatók érdeklődése és az erőforrás jelentései közötti kapcsolatot - ami lehetetlen feladat az erőforrás szilárd és pontos ismerete nélkül.

Az interpretáció multidiszciplináris ismeretekre támaszkodik, hogy a különböző közönségeknek releváns és értelmes kapcsolatot teremtsen az örökségi erőforrásokkal. Az európai vidéki örökség kulturális sokszínűségének, valamint a közös kulturális identitásnak az ismerete alapvető fontosságú, elősegítve a tiszteletet és a társadalmi integrációt.

Az interpretátoroknak meg kell érteniük az erőforrással kapcsolatos többféle nézőpontot, valamint a hely múltját és jelenlegi állapotát, és rendelkezniük kell azok interpretációjához szükséges készségekkel minden látogató számára. Az interpretátoroknak meg kell érteniük a nyilvánossággal az egyes kérdésekkel kapcsolatos számos véleményt és nézőpontot, és arra kell ösztönözniük a látogatókat, hogy az erőforrásokat különböző nézőpontokból lássák, ezért fontos a kritikai szellemet erősítő módszertan.

Az örökség interpretációjának tanításához használt módszertan elősegíti a források alapos kutatását és megismerését (naprakész, pontos és érthető) a szakmai tudományágak filozófiájának, módszertanának és feltételezéseinek felhasználásával az információforrások megbízhatóságának és érvényességének vizsgálatához és értékeléséhez.

2) A közönség ismereteinek kompetenciája

Ahhoz, hogy a különböző célközönségek számára releváns interpretációt lehessen készíteni, ismerni kell a közönség jellemzőit, érdeklődési körét, elvárásait és többféle nézőpontját. Az életszakaszok ismerete, beleértve a közönség különböző tagjainak különböző tanulási formáit és funkcionális fejlődését, kritikus fontosságú a közönség változatos elvárásainak és érdeklődésének kielégítéséhez. Az örökségi értékkel bíró helyek látogatásának számos motivációjának megértése és a látogatóknak az erőforrással kapcsolatos attitűdjeinek ismerete nagyon fontos eleme lehet annak, hogy az interpretáció a lehető legtöbb látogató számára releváns legyen.

Minden közönség, amely meg akar látogatni egy webhelyet vagy olvasni akar róla, valami értéket keres a maga számára. Valami különlegeset várnak. Az interpretátoroknak fel kell ismerniük és tiszteletben kell tartaniuk a látogatóknak a forrásokhoz kapcsolódó személyes értékeit és érdeklődését.

3) Kompetencia a megfelelő technikák alkalmazásában

Az interpretációnak sokféle technikája van.

Számos interpretációs technika létezik, mint például: történetmesélés, fontos források említése, gyakorlati tevékenységek kidolgozása, humor, képzelet használata, összehasonlítások és analógiák, irónia, szemléltetés, rejtély, elemek megszemélyesítése, érzékek használata, kérdés-felelet stratégia, viták, közmondások, a konkrétból az általánosba való átlépés stb.

Az interpretációs technikák e sokféleségének ügyes kivitelezése alapvető fontosságú, ezért a didaktikai módszertan a gyakorlatban is alkalmazza őket. Bármelyik technikát is választjuk, mindegyiknek motiválónak, gondolatébresztőnek, részvételi, érzelmi stb. kell lennie.

39

3.2. DIDAKTIKAI MÓDSZERTAN AZ ÖRÖKSÉGVÉDELMI INTERPRETÁTOROK KÉPZÉSÉBEN

A javasolt *tanítási-tanulási módszerek* egyrészt aktív, kreatív és érzelmi módszereken alapulnak, amelyek a tanulót helyezik a folyamat középpontjába, másrészt, mint már említettük, az örökség interpretáció és a környezeti nevelés technikáinak alkalmazásán, amelyek különösen hasznosak az örökség átadására irányuló képzésben.

A didaktikai módszertant két egymástól független blokkra bonthatjuk, amelyek viszont egymásra épülnek:

1) SAJÁT TECHNIKÁK ÉS MÓDSZEREK ALKALMAZÁSA AZ ÖRÖKSÉG INTERPRETÁCIÓJÁBAN:

A leendő interpretátorok képzéséhez használt oktatási technikák az örökség interpretációjának alábbi inspiráló elvein alapulnak (Tilden, valamint évekkel később Larry Beck és Ted Cable 1998-ban megjelent "Interpretation for the 21st Century - Fifteen Guiding Principles for Interpreting Nature and Culture" című munkájában megfogalmazott elvek szerint):

- Arra törekednek, hogy túllépjenek a tudás és az információ átadásán, és mélyebb jelentéseket tárjanak fel, valamint oktassák, inspirálják és provokálják a tanulót.
- Tudatosság és beavatkozás a környezetbe. Javasolt a cselekvésorientált tanulás, amely a tudást, a készségeket és a személyes attitűdöket, azaz a különböző kompetenciákat alkotó elemeket hozza játékba, amelyek lehetővé teszik az etikus és kritikus beavatkozást a kulturális örökség interpretációjában, használatában, élvezetében és megőrzésében.
- A vidéki örökség integráló koncepció alapján történő vizsgálata, amely segít kapcsolatot teremteni az örökséggel kapcsolatos ismeretek, valamint az örökség kezelése és megőrzése között.
- A hagyományos oktatási módszerek kombinálása olyan innovatív javaslatokkal, amelyek a képzési folyamatot gazdagító tanulási környezetet teremtenek, figyelembe véve az új információs és kommunikációs technológiák által kínált lehetőségeket. Bár az új technológiák új és izgalmas módon tárhatják fel a világot, az interpretációs programokba való beépítésüket visszafogottan kell végezni.
- A különböző témákat átfogó megközelítésben, kommunikációs és interpretációs technikák alkalmazásával, valamint célzottan megtervezett interpretációs tevékenységek és programok előmozdításával mutatják be. Az interpretációs tervek alkalmazása előtt alapvető

kommunikációs technikák kerülnek bemutatásra és gyakorlatba ültetésre. A minőségi interpretáció az interpretátor kommunikációs készségein és ismeretein alapul, és ezeket a tulajdonságokat fejleszteni kell (és folyamatosan frissíteni és ösztönözni kell).

- A szenvedély, mint a hatékony interpretáció nélkülözhetetlen összetevője (a interpretáció tárgya és az általa inspiráltak iránti szenvedély) a tanítási-tanulási folyamat alapvető eleme is lesz.

A **TORE-módszer** az interpretátor képzés alapvető része. Ez egy olyan alapmodell, amely a interpretáció szakszerűségének egyfajta "világszabvánnyá" vált, és amelyet a interpretációs programok világszerte adaptáltak.

Minden egyes betű a módszerek és technikák rendszerét hozza magával, amelyet a interpretációnak meg kell értenie és használnia kell ahhoz, hogy minőséget hozzon:

- **Tematikus:** Egy erőteljes téma, egy fő gondolat köré épül, amely megszervezi és értelmet ad a többi információnak.
- **Szervezett:** az információk könnyen követhetők és feldolgozhatók. A kategorizálás megkönnyíti az emberek számára a fő témához kapcsolódó korlátozott számú (kb. 5) gondolattal rendelkező kommunikációs folyamat emlékezetét.
- **Releváns:** a címzett számára jelentőséggel bír, azaz kapcsolódik a tapasztalataihoz és ismereteihez.
- **Szórakoztató:** ami szórakoztat, fenntartja a figyelmet és szórakoztat.

2) AKTÍV, KREATÍV és EMOTIONÁLIS MÓDSZEREK

Ezek a módszerek a tanulót helyezik a folyamat középpontjába, és őt teszik a felfedezések, érzelmek és tapasztalatok főszereplőjévé, ahelyett, hogy csupán az információk befogadója lenne. Az aktív és érzelmi tanuláshoz olyan tanítási stratégiákat javasolnak, amelyek javítják a megértést és hatékonyak a magas szintű kognitív készségek fejlesztésében.

Ezek a módszerek a későbbiekben hasznosak lesznek az örökség közvetítésének és interpretációjának gyakorlatában az olyan turisztikai tevékenységek során, amelyek az örökségi helyszíneket vagy erőforrásokat igyekeznek bemutatni a nagyközönségnek azáltal, hogy kapcsolatot teremtenek az örökség (tárgyi és szellemi) és a látogató közönség között.

Mind az intellektuális, mind az érzelmi kapcsolatok alapvető fontosságúak, különösen ahhoz, hogy a látogatók elkötelezetten támogassák az örökség gondozását és megőrzését. Ez az, amit a reklámban érzelmi meggyőzésnek neveznek, "olyan érzetek kibocsátása, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a tudattalan érzelmekhez" (Joan TORRES, 2007). Az örökség interpretáció ezeket az eszközöket használja a csábításra, anélkül, hogy lemondana a tájékoztatásról és a kritikai szellem megerősítéséről, valamint a megőrzést támogató magatartás kiváltásáról.

Ezért érdekesnek tartjuk a művészeti és kreatív technikákat (kreatív, érzékszervi, szenzoros és mentális technikák) fejlesztő módszertant, hogy a leendő interpretátor izgalmas, szórakoztató és élvezetes élmények közvetítője lehessen, amikor a látogatókat közelebb hozza a vidéki környezethez és annak gazdag örökségéhez, mélyebb ismereteket és valódi érzelmi kötődést teremtve a látogató és a hely között, különböző művészeti technikák (pl. díszlet, díszlet, zene, színház, művészi alkotások, fotózás, irodalom stb.) segítségével.

Ez az innováció az, amit ez a projekt képvisel, amely megpróbál túllépni az örökség pusztán kifejtő és tájékoztató jellegű átadásán, művészi és érzelmi képességeket használva, hogy felülkerekedjen ezen a szokásos megközelítésen, és intenzív kreatív élményeket hozzon létre.

A gyakran elterjedt elképzeléssel ellentétben, miszerint a művészetet vagy a kreativitást nem lehet könnyen megtanulni, úgy gondoljuk, hogy e technikák elsajátítását lehet és kell is támogatni, és a kultúra, az örökség vagy a művészet révén az emberi fejlődés társadalmi jelentőségének tudatosítását is szolgálja.

Másrészt, az örökség interpretációjával foglalkozó szakértők szerint az interpretációs fegyelemnek "ösztönöznie kell az emberek képességeit és fokoznia kell a vágyat, hogy érezzék a környezet szépségét, hogy felemelje a szellemet és ösztönözze az értelmezett dolgok megőrzését".

Továbbá, amikor a kommunikáció fontosságát hangsúlyozzuk, a kommunikációs készségek egész sorára utalunk, amelyek túlmutatnak a beszédeken vagy a mesteri magyarázatokon, és gyakran a kreativitásra és a művészi kifejezésre támaszkodnak.

Tanítási módszertan az örökségvédelmi interpretátor képzésben

Az alábbiakban felsorolunk néhány fontos szempontot, amelyet az örökségvédelmi interpretáció oktatásának módszertanával kapcsolatban szem előtt kell tartani (amely nagyrészt követi *Jorge Morales* tanácsadó és tréner, az örökségvédelmi interpretáció szakértője által megfogalmazott ajánlásokat):

- Az elméleti előadásokat példákkal és esettanulmányokkal kell illusztrálni, és diákkal, PowerPoint és interpretációs anyagokkal (kézikönyvek, forgatókönyvek, panelek stb.) kell alátámasztani.
- Ahol csak lehetséges, gyakorlati kirándulásokat vagy kirándulásokat szerveznek a környezettel való közvetlen kapcsolatban történő tanulás érdekében.
- Autentikus vagy szimulált helyszínen végzett gyakorlati munka: A vidéki kulturális örökség elemeinek azonosítása és felkutatása, interpretációjuk stb.
- Az elméleti órák és a kiscsoportos, páros vagy egyéni gyakorlati munka kombinációja az információgyűjtés és a fogalmak elemzése érdekében. A tanári magyarázatoknak kimértnek kell lenniük, és a folyamatnak a lehető legélvezetesebbnek és legszórakoztatóbbnak kell lennie.
- Megbeszélés és eligazítás a mentorral/oktatóval/tanárral. A munka megosztása, részvétel és vita mindenki között. A tanár feladata a tanulók által elemzett fogalmak és a levont következtetések irányítása, átirányítása és összegzése, valamint adott esetben más megközelítésekkel való szembeállítás.
- A médiumok és tevékenységek tervezésére vonatkozó eljárások és iránymutatások elméleti bemutatása (hogyan tervezzünk idegenvezetést, hogyan tervezzünk interpretációs táblát stb.), majd gyakorlati munka, szintén egyénileg, párban vagy csoportban, interpretációs médiumok és tevékenységek tervezése, szimulált forgatókönyvek vagy valós esetek alapján.
- Látogatások és megközelítések a interpretáció eseteiben: hivatásos interpretátor munkája, önvezető tanösvény, látogatóközpont kiállításokkal vagy bármilyen más

interpretációs eszközzel. A tanár által biztosított "ellenőrző listák" vagy "elemzési útmutatók" alkalmazása annak értékelésére, hogy a berendezés vagy szolgáltatás megfelel-e a interpretáció szakmai kritériumainak.

- Az esetek meglátogatása során végzett elemzések megvitatása és megosztása.
- Gyakorlati gyakorlatok az interpretációs tervezés, megvalósítás és tervezés terén.
- Az interpretációs értékelési technikák alkalmazása.

A környezettel közvetlen kapcsolatban álló, személyes képzés mindig célszerűbb. A nem személyes képzés esetén a gyakorlati gyakorlatokat be kell építeni a különböző képzési modulokba, és azoknak kellően világosnak kell lenniük ahhoz, hogy a képzésben résztvevők képesek legyenek azokat helyesen végrehajtani, többek között:

- Elméleti leckék a lehető legtöbb példával.
- Nagyon világos utasítások a gyakorlati gyakorlatokhoz.
- Az eredmények bemutatása. Fontos továbbá, hogy a személyre szabott korrepetálás valamilyen formáját is beépítsük ebbe a nem jelenléti tanulási módba.

4. FOGALOMTÁR

**RURAL
HERITAGE**

4 FOGALOMTÁR

a tanulási eredmények egysége (ECVET)

Olyan oktatás és képzés, amelynek célja, hogy az embereket felvértesse az egyes szakmákban vagy tágabb értelemben véve a munkaerőpiacon szükséges ismeretekkel, know-how-val, készségekkel és/vagy kompetenciákkal.

Forrás: az Európai Képzési Alapítvány, 1997 alapján.

a tanulási eredmények elismerése

Képesség az ismeretek alkalmazására és a know-how használatára a feladatok elvégzése és a problémák megoldása érdekében.

Forrás: Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa, 2008.

a tanulási eredmények értékelése

Az egyén ismereteinek, tudásának, készségeinek és/vagy tanulási eredményeinek kompetenciáinak előre meghatározott kritériumok (tanulási elvárások, tanulási eredmények mérése) alapján történő értékelésének folyamata. Az értékelést jellemzően tanúsítás követi.

Megjegyzés: A szakirodalomban a "felmérés" (*assessment* angolul) általában az egyének értékelésére utal, míg az "értékelés" (*evaluation* angolul) gyakrabban az oktatási és képzési módszerek vagy szolgáltatók értékelésére használatos.

Forrás: Cedefop, 2004.

a tanulási eredmények tanúsítása

Tanúsítvány, oklevél vagy cím kiállításának folyamata, amely hivatalosan tanúsítja, hogy az egyén által megszerzett tanulási eredmények (tudás, know-how, készségek és/vagy kompetenciák) egy sorát egy illetékes testület egy előre meghatározott szabvány alapján értékelte.

Forrás: Cedefop, 2008.

a tanulási eredmények validálása

Egy illetékes testület megerősítése, hogy az egyén által formális, nem formális vagy informális keretek között megszerzett tanulási eredményeket (ismeretek, készségek és/vagy kompetenciák) előre meghatározott kritériumok alapján értékelték, és azok megfelelnek egy érvényesítési szabvány követelményeinek. A validálás jellemzően tanúsításhoz vezet.

vagy

Egy felhatalmazott testület által végzett megerősítési folyamat, amely során az egyén egy vonatkozó szabvány alapján mért

tanulási eredményeket szerez meg. A validálás négy különböző fázisból áll:

- azonosítás az egyén sajátos tapasztalatainak párbeszédén keresztül;
- dokumentáció az egyén tapasztalatainak láthatóvá tételére;
- e tapasztalatok hivatalos értékelése; és
- az értékelés eredményeinek tanúsítása, amely részleges vagy teljes képesítéshez vezethet.

Forrás: Cedefop, 2008; Európai Unió Tanácsa, 2012.

alapvető információs és kommunikációs technológiai (IKT) ismeretek

Az információk értékelésének, tárolásának, előállításának, bemutatásának és cseréjének, valamint az információk értékelésének, tárolásának, előállításának, bemutatásának és cseréjének, továbbá az interneten keresztül történő kommunikációnak és az együttműködési hálózatokban való részvételnek az elemi funkcióinak hatékony használatához szükséges készségek.

Megjegyzés: Az alapvető IKT-ismeretek ma már a kulcskészségek/kulcskompetenciák részét képezik.

Forrás: Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa (2006); Cedefop, 2012.

az egész életen át tartó tanulás európai képzési keretrendszere (EQF)

Referenciaeszköz a nemzeti, nemzetközi vagy ágazati szinten kidolgozott képzési rendszerek képzési szintjeinek leírására és összehasonlítására.

Megjegyzés: Az EKKR fő összetevői a tanulási eredmények (ismeretek, készségek és/vagy kompetenciák kombinációja), valamint az önkéntes együttműködés mechanizmusai és elvei által leírt nyolc referenciaszint. A nyolc szint a képzések teljes skáláját lefedi az alapvető ismereteket, készségeket és kompetenciákat elismerő szintektől a legmagasabb szintű egyetemi, szakmai és szakoktatásban és -képzésben szerzett képesítésekig. Az EKKR a képzési rendszerek fordítási eszköze.

Forrás: az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa alapján, 2008.

az oktatás és képzés előnyei

Az oktatás és képzés társadalmi-gazdasági hozzáadott értéke. Megjegyzések:

- az oktatás és képzés előnyei lehetnek magánjellegűek, azaz az egyes személyek, vállalkozások vagy intézmények számára, illetve közhasznúak, azaz egy egész régió, gazdaság vagy társadalom számára előnyösek;
- az előnyök lehetnek monetárisak (például bérek) vagy társadalmi-gazdaságiak (egészség, jólét, társadalmi kohézió, bűnözés csökkenése, foglalkoztatás, termelékenység, növekedés).

Forrás: Cedefop.

az oktatás és képzés értékelése

Egy beavatkozás, képzési program vagy szakpolitika értékének megítélése kritériumok és normák alapján (pl. relevancia vagy hatékonyság).

Forrás: Cedefop, 2011.

a képesítések összehasonlíthatósága

A képesítések (bizonyítványok, oklevelek vagy címek) szintje és tartalma közötti egyenértékűség megállapításának mértéke ágazati, regionális, nemzeti vagy nemzetközi szinten.

Megjegyzés: A képesítések összehasonlíthatósága javítja az egyének foglalkoztathatóságát és mobilitását. Ez a kifejezés nem tévesztendő össze a "képesítések egyenértékűségével" (amely a bizonyítványok vagy diplomák értékének hasonlóságára utal).

Forrás: Tissot, 2000.

ágazat

Olyan helyzet, amikor az egyén nem rendelkezik a munkája megfelelő ellátásához szükséges készségekkel.

Megjegyzések:

- a készséghiányok elemzése történhet egyéni szinten (készségaudit segítségével), vállalati/ágazati szinten, illetve regionális, nemzeti vagy nemzetközi szinten;
- a készséghiányok kapcsolódhatnak a képzettség elégtelen szintjéhez; utalhatnak olyan helyzetekre is, amikor a munkaerő rendelkezik a megfelelő képzettségi szinttel, de hiányoznak bizonyos típusú készségek (például vezetői készségek) vagy a feladat vagy munkakör megfelelő ellátásához szükséges tapasztalat.

Forrás: Cedefop, 2010.

digitális kompetencia / digitális írástudás

Az információs és kommunikációs technológia (IKT) használatának képessége. Megjegyzés: A digitális kompetenciát az IKT alapkészségek támasztják alá: a számítógépek használata információk lekérdezésére, értékelésére, tárolására, előállítására, bemutatására és cseréjére, valamint az interneten keresztül történő kommunikációra és együttműködési hálózatokban való részvételre.

Forrás: Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa, 2006.

e-learning

Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) által támogatott tanulás. Megjegyzések:

- az e-tanulás nem korlátozódik a "digitális írástudásra" (IKT-ismeretek elsajátítása). Többféle formátumot és hibrid módszert foglalhat magában: szoftver, internet, CD-ROM,
-

online tanulás vagy bármely más elektronikus vagy interaktív médium használata;

- Az e-learning a távoktatás és -képzés eszközeként, de a személyes tanulás támogatására is használható.

Forrás: Cedefop, 2008.

Élethosszig tartó tanulás

A képesítés különböző szempontokra terjed ki:

- Hivatalos képesítés: egy értékelési folyamat hivatalos eredménye (bizonyítvány, oklevél vagy cím), amelyet akkor kapnak meg, amikor egy illetékes testület megállapítja, hogy egy személy adott szabványoknak megfelelő tanulási eredményeket ért el és/vagy rendelkezik a szükséges kompetenciával egy adott munkaterületen történő munkavégzéshez. A képesítés a tanulási eredmények értékének hivatalos elismerését jelenti a munkaerőpiacon és az oktatásban és képzésben. A képesítés lehet egy szakma gyakorlására jogosító jogosítvány (OECD);
- Munkaköri követelmények: egy adott munkakörhöz kapcsolódó konkrét feladatok elvégzéséhez szükséges ismeretek, képességek és készségek (ILO).

Forrás: European Training Foundation, 1997; OECD, 2007; ILO, 1998.

Európai szakképzési kreditrendszer (ECVET)

A tanulási eredmények egyének általi átadásának, érvényesítésének és adott esetben halmozásának technikai kerete a képesítés megszerzése érdekében. Az ECVET eszközei és módszertana a képesítések leírását tartalmazza a tanulási eredmények egységeiben, a kapcsolódó pontokkal, az átviteli és halmozási folyamatot, valamint a kiegészítő dokumentumokat, mint például a tanulási megállapodások, a nyilvántartási átíratok és az ECVET felhasználói kézikönyvek.

Megjegyzések:

- E keret célja a következők előmozdítása:
 - a képzésben részt vevő személyek mobilitása;
 - a különböző országokban szerzett (formális, nem formális vagy informális) tanulási eredmények összegyűjtése, átadása és validálása; -az egész életen át tartó tanulás megvalósítása;
 - a képesítések átláthatósága;
 - közös bizalom és együttműködés az európai szakképzési és oktatási szolgáltatók között.
 - Az ECVET a képesítések tanulási eredmények (ismeretek, készségek és/vagy kompetenciák) formájában történő leírásán alapul, amelyeket átvihető és felhalmozható tanulási egységekbe szerveznek, amelyekhez kreditpontok kapcsolódnak, és amelyeket a tanulási eredmények személyes átíratában rögzítenek.
-

Forrás: Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa, 2009a.

europass

Öt dokumentumból álló portfólió, amely segíti a polgárokat abban, hogy jobban kommunikálják készségeiket és képzettségüket, amikor európai munkára vagy tanulásra pályáznak. Az Europass önéletrajzot és a nyelvi útlevelet a polgárok maguk töltik ki; a másik három dokumentumot olyan polgárok számára lehet kiállítani, akik mobilitási tapasztalatot szereznek egy másik európai országban (Europass mobilitás), vagy akik hivatalos szakoktatási vagy szakképzési programot (bizonyítvány-kiegészítés) vagy felsőoktatási programot (oklevél-kiegészítés) fejeznek be.

Megjegyzés: Az Europass elősegíti a formális, nem formális vagy informális keretek között szerzett tanulási eredmények megfelelő értékelését.

Forrás: Cedefop.

felnőttoktatás

Felnőttek számára az alapképzést követően szakmai és/vagy személyes céllal nyújtott általános vagy szakképzés, amelynek célja:

- általános képzést nyújtanak a felnőttek számára az őket különösen érdeklő témákban (pl. nyitott egyetemeken);
- kompenzáló tanulást nyújtanak olyan alapkészségek terén, amelyeket az egyének esetleg nem szereztek meg korábban az alapfokú oktatás vagy képzés során (például írni-olvasni, számolni), és így;
- hozzáférést biztosít olyan képesítésekhez, amelyeket különböző okok miatt az alapképzési rendszerben nem szereztek meg;
- ismeretek, készségek vagy kompetenciák megszerzése, fejlesztése vagy frissítése egy adott területen: ez a folyamatos oktatás és képzés. Megjegyzés: A felnőttoktatás közel áll a folyamatos oktatáshoz és képzéshez, de nem azonos azzal.

Forrás: az Európai Képzési Alapítvány 1997; Cedefop, 2004 alapján.

feltörekvő/új készségek

Olyan képességek, amelyek iránt a meglévő vagy új foglalkozásokban egyre nagyobb a kereslet.

Megjegyzés: Az új/megjelenő készségigények azonosítása kulcsfontosságú a készséghiányok és -hiányok megelőzése, a polgárok foglalkoztathatóságának elősegítése és a gazdaság igényeinek kielégítése szempontjából.

Forrás: Cedefop.

foglalkoztathatóság

Olyan tényezők kombinációja, amelyek lehetővé teszik az egyének számára, hogy munkába álljanak vagy munkába álljanak, hogy a munkahelyükön maradjanak, és hogy karrierjük során előrelépjenek.

Megjegyzés: Az egyének foglalkoztathatósága a következőktől függ:

- személyes tulajdonságok (beleértve az ismeretek és készségek megfelelőségét);
- hogyan jelennek meg ezek a személyes tulajdonságok a munkaerőpiacon;
- környezeti és társadalmi összefüggések (a tudásuk és készségeik frissítésére és érvényesítésére kínált ösztönzők és lehetőségek); és
- a gazdasági környezet.

Forrás: Cedefop, 2008, adaptado de Scottish Executive, 2007; The Institute for Employment Studies, 2007.

folyamatos oktatás és képzés

Az alapképzést követő oktatás vagy képzés - vagy a munka világába való belépés után -, amelynek célja, hogy segítse az egyéneket:

- ismereteik és/vagy készségeik javítása vagy frissítése;
- új készségek elsajátítása a karrierépítéshez vagy átképzéshez;
- folytassák személyes vagy szakmai fejlődésüket.

Megjegyzés: A folyamatos oktatás és képzés az egész életen át tartó tanulás része, és bármilyen típusú (általános, szakirányú vagy szakmai, formális vagy nem formális stb.) oktatást magában foglalhat. Alapvető fontosságú az egyének foglalkoztathatósága szempontjából.

Forrás: Cedefop, 2004.

formális tanulás

Az a tanulás, amely szervezett és strukturált környezetben (például oktatási vagy képzési intézményben vagy a munkahelyen) történik, és amelyet kifejezetten tanulásként jelölnek meg (a célok, az idő vagy az erőforrások tekintetében). A formális tanulás a tanuló szempontjából szándékos. Jellemzően minősítéshez vezet.

Forrás: Cedefop, 2008.

hitelrendszer

Olyan eszköz, amely lehetővé teszi a formális, nem formális és/vagy informális környezetben szerzett tanulási eredmények összegyűjtését, és megkönnyíti azok egyik környezetből a másikba való átvitelét validálás céljából. A kreditrendszert úgy lehet kialakítani, hogy leírja:

-
- oktatási vagy képzési program, és annak elemeihez (modulok, kurzusok, gyakorlatok, diplomamunka stb.) pontokat (krediteket) rendelnek; vagy
 - a tanulási eredmények egységeit használó képesítés, és minden egységhez kreditpontokat rendel.

Forrás: Cedefop, 2008.

informális tanulás

A munkával, családdal vagy szabadidővel kapcsolatos mindennapi tevékenységekből eredő tanulás. Nem szervezett vagy strukturált a célok, az idő vagy a tanulási támogatás szempontjából. Az informális tanulás a legtöbb esetben a tanuló szempontjából nem szándékos.

Megjegyzések:

- az informális tanulási eredmények validálhatók és tanúsíthatók;
- az informális tanulást tapasztalati vagy véletlenszerű/véletlenszerű tanulásnak is nevezik.

Forrás: Cedefop, 2008.

képesítés

Hivatalos elismerés: az ismeretek, készségek és kompetenciák hivatalos státuszának megadása:

- a nem formális és informális tanulás validálása;
- egyenértékűség, kreditegységek vagy mentességek megadása;
- képesítések (bizonyítványok, oklevelek vagy címek) odaítélése.

és/vagy

Társadalmi elismerés: a tudás, készségek és/vagy kompetenciák értékének elismerése a gazdasági és társadalmi szereplők által.

Forrás: Cedefop, 2008.

képesítési keretrendszer

Azonos fő gazdasági tevékenységet folytató vállalatok csoportja (pl. vegyipar).

vagy

A szakmai tevékenységek csoportosítása fő gazdasági funkciójuk, termékük, szolgáltatásuk vagy technológiájuk alapján.

Forrás: Cedefop, 2008; Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa, 2008.

képzettségi szint

A kifejezés két szempontot takar: A formális oktatásban és képzésben elért, képesítési rendszerben vagy képesítési keretrendszerben elismert szint.

vagy

Az oktatás és az oktatás révén megszerzett jártassági szint

képzés, munkatapasztalat vagy nem formális/informális környezetben.

Megjegyzések:

- a képesítés szintjét gyakran a képesítési rendszerekben elvártak vagy a képesítési keretrendszerek szintleírásai határozzák meg;
- meghatározható egy foglalkozási profil alapján is (például a munkakörhöz kapcsolódó feladatok elvégzéséhez szükséges tanulási eredmények leírása egy adott felelősségi és önállósági szinten).

Forrás: Cedefop.

51

képzési szükségletelemzés

Egy illetékes testület megerősítése, hogy az egyén által formális, nem formális vagy informális keretek között megszerzett tanulási eredményeket (ismeretek, készségek és/vagy kompetenciák) előre meghatározott kritériumok alapján értékelték, és azok megfelelnek egy érvényesítési szabvány követelményeinek. A validálás jellemzően tanúsításhoz vezet.

vagy

Egy felhatalmazott testület által végzett megerősítési eljárás, amely igazolja, hogy egy egyén egy vonatkozó szabványhoz mérten elsajátította a tanulási eredményeket. Az érvényesítés négy különböző fázisból áll:

- az egyén sajátos tapasztalatainak párbeszédén keresztül történő azonosítása;
- dokumentáció az egyéni tapasztalatok láthatóvá tételére;
- e tapasztalatok hivatalos értékelése; és
- az értékelés eredményeinek tanúsítása, amely részleges vagy teljes minősítéshez vezethet.

Forrás: Cedefop, 2008; Európai Unió Tanácsa, 2012.

készség

Olyan egyensúlyhiányos helyzet, amelyben a rendelkezésre álló készségek szintje vagy típusa nem felel meg a munkaerő-piaci igényeknek.

Megjegyzések:

- a készségek és képességek közötti eltérés lehet a tudás, a képességek és a kompetenciák többlete vagy hiánya;
- a készségek és képességek közötti eltérés különböző szinteken (egyén, vállalkozás, ágazat, gazdaság) elemezhető;
- A szakértők különbséget tesznek a vertikális (az oktatás/képzettség szintje magasabb vagy alacsonyabb az

előírtnál) és a horizontális (az oktatás/képzettség szintje megfelel a munkaköri követelményeknek, de az oktatás/képzettség típusa nem megfelelő a jelenlegi munkakörhöz) eltérések között.

Forrás: Cedefop.

készségbeli eltérés

A munkaadói szövetségek és a szakszervezetek a szociális párbeszéd két oldalát alkotják. Megjegyzések:

- a "szociális partner" fogalma Franciaországból és Németországból származik, és később uniós körökben is elterjedt;
- a háromoldalú szociális párbeszédben a hatóságok és/vagy a civil társadalom, a nem kormányzati szervezetek stb. képviselői is részt vesznek.

Forrás: Cedefop, 2008.

52

készségigények

Olyan elemek sorozata, amelyek tartalmát az érintett szereplők határozzák meg.

Megjegyzések: Többféle szabványtípust különböztethetünk meg:

- a kompetenciaszabvány a munkakör gyakorlásához kapcsolódó ismeretekre, készségekre és/vagy kompetenciákra vonatkozik;
- az oktatási standard a tanulási célkitűzésekre, a tantervek tartalmára, a belépési követelményekre, valamint a tanulási célkitűzések eléréséhez szükséges erőforrásokra vonatkozik;
- A foglalkozási szabvány egy adott munkakörhöz és annak gyakorlásához kapcsolódó tevékenységek és feladatok megállapításaira vonatkozik;
- az értékelési standard az értékelendő tanulási eredményekre és az alkalmazott módszertanra vonatkozó megállapításokra vonatkozik;
- Az érvényesítési standard az értékelt személy által elérendő teljesítményszintre vonatkozó kijelentésekre és az alkalmazott módszertanra vonatkozik;
- a tanúsítási szabvány a bizonyítvány vagy oklevél megszerzésére vonatkozó szabályok, valamint az azzal járó jogok megállapítására vonatkozik. A rendszer szerint ezek a szabványok külön-külön is meghatározhatók, vagy egy dokumentum részét képezhetik.

Forrás: Cedefop, 2008.

kompenzációs tanulás

Az egyének által az oktatás vagy képzés során felhalmozott hiányosságok pótlására irányuló tanulás, elsősorban azért, hogy képzéseken vehessenek részt.

Forrás: Cedefop, 2004.

kompetencia

Képesség a tanulási eredmények megfelelő alkalmazására egy meghatározott kontextusban (oktatás, munka, személyes vagy szakmai fejlődés).

vagy

Képesség az ismeretek, készségek és személyes, szociális és/vagy módszertani képességek alkalmazására munka- vagy tanulmányi helyzetekben, valamint szakmai és személyes fejlődésben. Megjegyzés: A kompetencia nem korlátozódik a kognitív elemekre (az elmélet, a fogalmak vagy a hallgatóságos tudás használatára); magában foglalja a funkcionális szempontokat (beleértve a technikai készségeket), valamint az interperszonális tulajdonságokat (pl. szociális vagy szervezési készségek) és az etikai értékeket is.

Forrás: Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa, 2008.

kulcskészségek / kulcskompetenciák

A kortárs tudásalapú társadalomban való élethez szükséges készségek (alap- és új alapkészségek) összessége.

Megjegyzés: Az Európai Bizottság az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról szóló ajánlásában nyolc kulcskompetenciát határoz meg:

- anyanyelvi kommunikáció;
- idegen nyelvű kommunikáció;
- kompetenciák a matematika, a természettudományok és a technológia területén;
- digitális kompetencia;
- tanulni tanulni;
- interperszonális, interkulturális és szociális kompetenciák, valamint állampolgári kompetencia;
- vállalkozói szellem;
- kulturális kifejezőmód.

Forrás: Cedefop, 2004; Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa, 2006.

munka

Egy személy által - akár munkáltatói, akár önálló vállalkozói jogviszonyban - elvégzett vagy elvégzendő feladatok és köteleességek összessége.

Forrás: ILO, 2008.

nem formális tanulás

A képesítések (nemzeti vagy ágazati szintű) fejlesztésének és osztályozásának eszköze a tanulási eredmények meghatározott szintjeire vonatkozó kritériumrendszer (leírók segítségével) alapján.

vagy

A képesítéseknek az elért tanulási szintek meghatározott kritériumrendszere szerinti osztályozására szolgáló eszköz, amelynek célja a képesítések alrendszerének integrálása és

koordinálása, valamint a képzések átláthatóságának, hozzáférhetőségének, előrehaladásának és minőségének javítása a munkaerőpiac és a civil társadalom vonatkozásában.

Megjegyzés: A minősítési keretrendszer felhasználható:

- az ismeretekre, készségekre és kompetenciákra vonatkozó nemzeti szabványok megállapítása; az oktatás minőségének előmozdítása;
- a képzések összehangolásának és/vagy integrálásának rendszerét biztosítja, és a képzések egymáshoz való viszonyítása révén lehetővé teszi a képzések összehasonlítását;
- a tanuláshoz való hozzáférés, a tanulási eredmények átadása és a tanulásban való előrehaladás elősegítése.

Forrás: Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa, 2008; OECD, 2007.

odaitélő testület

Olyan szervezet, amely képesítéseket (bizonyítványokat, okleveleket vagy címeket) ad ki, amelyek egy egyén tanulási eredményeit (ismereteket, készségeket és/vagy kompetenciákat) egy értékelési eljárást követően hivatalosan elismerik.

Forrás: Cedefop, 2008.

oktatási vagy képzési szolgáltató

Bármely oktatási vagy képzési szolgáltatást nyújtó szervezet vagy magánszemély.

Megjegyzés: Az oktatási és képzési szolgáltatók lehetnek kifejezetten erre a célra létrehozott szervezetek, de lehetnek más szervek is, például olyan munkáltatók, amelyek üzleti tevékenységük részeként képzést nyújtanak. A képzési szolgáltatók közé tartoznak a szolgáltatásokat nyújtó független magánszemélyek is.

Forrás: Cedefop, 2008.

szabványok

- a részmunkaidős vagy alkalmi oktatók olyan A képzési kezdeményezések és programok megtervezése és tervezése során alkalmazott következetes módszertani tevékenységek összessége a kitűzött célok alapján.

Megjegyzés: A képzési tanfolyamok tervezése és kialakítása magában foglalja a képzési igények és szükségletek elemzését, a projektervezést, a koordinációt és a végrehajtás nyomon követését, valamint a képzés hatásának értékelését.

Forrás: Le Préau, 2002 alapján.

szakoktatás és szakképzés (VET)

Olyan oktatás és képzés, amelynek célja, hogy az embereket felvértesse az egyes szakmákban vagy tágabb értelemben véve a munkaerőpiacon szükséges ismeretekkel, know-how-val, készségekkel és/vagy kompetenciákkal.

Forrás: az Európai Képzési Alapítvány, 1997 alapján.

szakképzettség hiányosságok

A munkaerő-piaci kereslet bizonyos típusú ismeretek és készségek iránt (teljes kereslet egy országon vagy régión, gazdasági ágazaton stb. belül).

Megjegyzések: a készségszükséglet-elemzés (más néven a készségszükségletek meghatározása) célja a készség hiányok és -hiányok azonosítása, a készségszükségletek előrejelzése, valamint a képesítési rendszerek (oktatási és képzési kínálat, finanszírozási rendszerek stb.) kapacitásának felmérése a gazdaság igényeinek kielégítésére; a készségszükségletek előrejelzése a gazdaság által rövid, közép- vagy hosszú távon igényelt készségek azonosításának folyamata; a készségek előrejelzése a rövid, közép- vagy hosszú távon rendelkezésre álló készségkereslet (munkahelyek) és/vagy készségkínálat (munkaerő) becslését jelenti.

Forrás: Cedefop, 2010.

szociális partnerek

Olyan személy, akinek feladata az ismeretek, know-how vagy készségek átadása a tanulóknak egy oktatási vagy képzési intézményben.

Megjegyzés: A tanár többféle feladatot is elláthat, például képzési programok/tanfolyamok szervezését és lebonyolítását, valamint általános vagy speciális, elméleti vagy gyakorlati ismeretek átadását. Egy szakképzésre orientált intézményben a tanárra "oktatóként" is lehet hivatkozni.

Forrás: AFPA 1992.

tanár

Bárki, aki egy vagy több, a (elméleti vagy gyakorlati) képzési funkcióhoz kapcsolódó tevékenységet végez, akár oktatási vagy képzési intézményben, akár a munkahelyen.

Megjegyzések:

- az oktatók két kategóriája különböztethető meg:
- a szakmai oktatók olyan képzési szakemberek, akiknek munkaköre egybeeshet a szakképző intézményben dolgozó tanáréval;
- a részmunkaidős vagy alkalmi oktatók olyan szakemberek különböző területeken, akik rendes munkakörükben vállalnak részmunkaidős képzési tevékenységet, akár vállalati (az újoncok és gyakornokok mentoraként és oktatójaként vagy képzési szolgáltatóként), akár külsős (alkalmi

-
- szolgáltatásaik felajánlásával egy képzési intézményben);
 - Az oktatók különböző feladatokat végezhetnek:
 - képzési tevékenységek tervezése;
 - megszervezi és végrehajtja ezeket a tevékenységeket;
 - a tényleges képzés biztosítása (ismeretek, know-how és készségek átadása);
 - a gyakornokok készségeinek fejlesztését tanácsokkal, utasításokkal és észrevételekkel segíti a gyakornoki idő alatt.

Forrás: AFPA 1992.

tanfolyamok tervezése és lebonyolítása

A képesítés olyan összetevője, amely értékelhető és validálható eredmények (ECVET), ismeretek, készségek és kompetenciák összefüggő halmazából áll;

vagy

Olyan ismeretek, készségek és/vagy kompetenciák összessége, amelyek egy képesítés összefüggő részét képezik. Egy egység lehet a képesítés legkisebb része, amely értékelhető, átadható és esetleg tanúsítható. Lehet egyetlen képesítésre jellemző vagy több képesítésre közös.

Megjegyzés: Az egységek jellemzőit (tartalom, méret, a képesítést alkotó egységek száma stb.) a megfelelő szintű képesítésért felelős illetékes testület határozza meg. Az egységek meghatározása és leírása az illetékes testület képesítési rendszerétől és eljárásaitól függően változhat. Az ECVET-rendszer azonban azt javasolja, hogy minden egységről rendelkezzenek:

- általános címe;
- a benne foglalt ismeretek, készségek és kompetenciák;
- a megfelelő tanulási eredmények értékelésének kritériumai.

Forrás: Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa, 2009a; Cedefop, 2008.

tanterv

Az oktatási vagy képzési tevékenység megtervezéséhez, megszervezéséhez és tervezéséhez kapcsolódó tevékenységek leltára, beleértve a tanulási célok, a tartalom, a módszerek (beleértve az értékelést) és az anyagok meghatározását, valamint a tanárok és oktatók képzésére vonatkozó intézkedéseket.

Megjegyzés: A tanterv kifejezés a tanulási tevékenységek megtervezésére, szervezésére és tervezésére utal, míg a program kifejezés e tevékenységek végrehajtására.

Forrás: Landsheere, 1979.

tanulás

Azoknak az ismereteknek, készségeknek és/vagy kompetenciáknak az összessége, amelyeket egy egyén megszerzett és/vagy képes bizonyítani egy formális, nem formális vagy informális tanulási folyamat befejezése után. vagy Arra vonatkozó kijelentések, hogy a tanuló mit tud, mit ért és mit képes tenni egy tanulási folyamat befejezésekor, amelyeket az ismeretek, készségek és kompetenciák szempontjából határoznak meg.

Forrás: Cedefop, 2008; Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa, 2008.

tanulási eredmények

A kifejezés két szempontot takar: A formális oktatásban és képzésben elért, képesítési rendszerben vagy képesítési keretrendszerben elismert szint.

vagy

Az oktatás és az oktatás révén megszerzett jártassági szint

képzés, munkatapasztalat vagy nem formális/informális környezetben.

Megjegyzések:

- a képesítés szintjét gyakran a képesítési rendszerekben elvártak vagy a képesítési keretrendszerek szintleírásai határozzák meg;
- meghatározható egy foglalkozási profil alapján is (például a munkakörhöz kapcsolódó feladatok elvégzéséhez szükséges tanulási eredmények leírása egy adott felelősségi és önállósági szinten).

Forrás: Cedefop.

távoktatás és távképzés

Távoktatás és -képzés, amelyet kommunikációs eszközökön keresztül nyújtanak: könyvek, rádió, televízió, telefon, levelezés, számítógép vagy videó.

Forrás: ILO, 1979 alapján

tudás

Az információk tanulás útján történő elsajátításának eredménye. A tudás egy tanulmányi vagy munkaterülettel kapcsolatos tények, elvek, elméletek és gyakorlatok összessége. Megjegyzés: A tudásnak számos meghatározása létezik. Mindazonáltal a tudásról alkotott modern felfogások nagyjából több alapvető megkülönböztetésen nyugszanak:

- Arisztotelész különbséget tett elméleti és gyakorlati logika között. Ezzel a megkülönböztetéssel összhangban a modern elméletalkotók (Alexander et al., 1991) megkülönböztetik a deklaratív (elméleti) tudást a procedurális (gyakorlati) tudástól. A deklaratív tudás magában foglalja a konkrét eseményekre, tényekre és

empirikus általánosításokra vonatkozó állításokat, valamint a valóság természetére vonatkozó mélyebb elveket. A procedurális tudás magában foglalja a heurisztikákat, módszereket, terveket, gyakorlatokat, eljárásokat, rutinokat, stratégiákat, taktikákat, technikákat és trükköket (Ohlsson, 1994);

- különbséget lehet tenni a tudás olyan formái között, amelyek a világ megismerésének különböző módjait képviselik. Különböző kísérletek történtek ilyen listák összeállítására, a következő kategóriák tűnnek gyakran képviseltnek:
 - objektív (természeti/tudományos) tudás, amelyet a bizonyosság alapján ítélnék meg;
 - a hitelesség alapján megítélt szubjektív (irodalmi/esztétikai) tudás;
 - a kollektív elfogadás (helyes/helytelen) alapján megítélt erkölcsi (emberi/normatív) tudás;
 - vallási/isteni tudás, amelyet egy isteni tekintélyre (Istenre) való hivatkozással ítélnék meg.

A tudásnak ez az alapvető megértése alapozza meg a kérdéseket, amelyeket felteszünk, a módszereket, amelyeket használunk, és a válaszokat, amelyeket a tudás keresése során adunk;

- a tudás magában foglalja a hallgatólágyos és explicit tudást. A hallgatólágyos tudás (Polanyi, 1967) a tanulók által birtokolt tudás, amely befolyásolja a kognitív feldolgozást. Azonban nem feltétlenül fejezik ki, vagy nem feltétlenül vannak tudatában ennek. Az explicit tudás olyan tudás, amelynek a tanuló tudatában van, beleértve a hallgatólágyos tudást is, amely a "gondolkodás tárgyává" válva explicit formává alakul át (Prawat, 1989).

Forrás: Cedefop, 2008; Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa, 2008.

zöld készségek

Olyan társadalomban való élethez, annak fejlesztéséhez és támogatásához szükséges képességek, amelynek célja az emberi tevékenység környezetre gyakorolt negatív hatásainak csökkentése.

Megjegyzések: az általános zöld készségek segítik az erőforrás-hatékony tevékenységek tudatosítását vagy megvalósítását, az ökopolgárságot stb.; a speciális zöld készségek az ökoszisztémák és a biológiai sokféleség védelmét, valamint az energia-, anyag- és vízfogyasztás csökkentését szolgáló szabványok és eljárások végrehajtásához szükségesek; a magasan specializált zöld készségek a zöld technológiák, például a megújuló energiák, a szennyvízkezelés vagy az újrahasznosítás fejlesztéséhez és megvalósításához szükségesek.

Forrás: Cedefop.

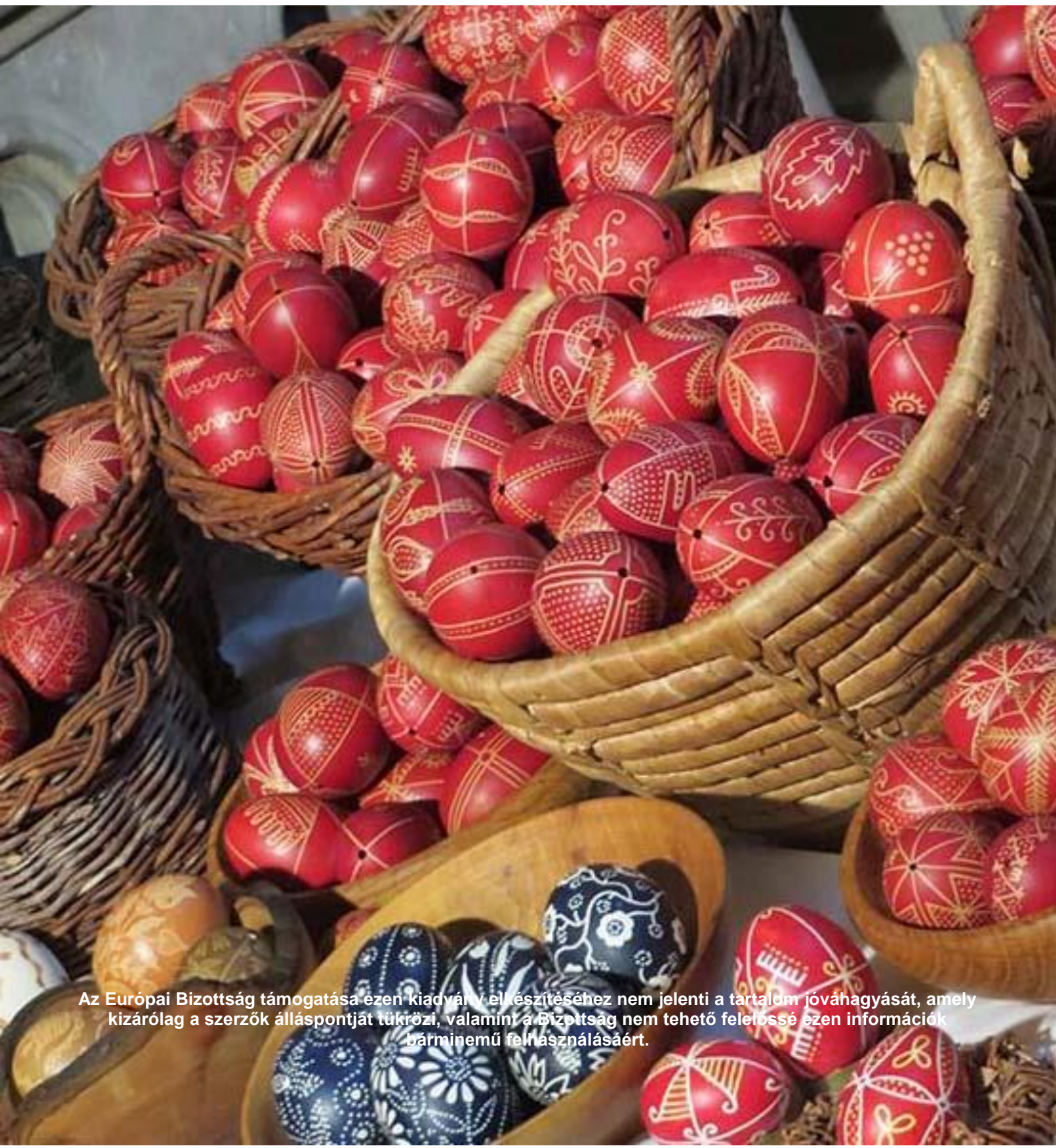
CEDEFOP (Európai Szakképzés-fejlesztési Központ). 2014. *Az európai oktatási és képzési politika terminológiája: Válogatás 130 kulcsfogalomból* (2. kiadás). Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala. Letöltve: <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/4117>.

Jogi nyilatkozat: Az Európai oktatási és képzési politika terminológiája: 130 kulcsfogalom kiválasztása (2. kiadás) című glosszáriumot használták a Vidéki örökség projekt eredményeiben használt terminológia meghatározásához.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Az Európai Bizottság támogatása ezen kiadvány el készítéséhez nem jelenti a tartalom jóváhagyását, amely kizárólag a szerzők álláspontját tükrözi, valamint a Bizottság nem tehető felelőssé ezen információk bármilyen felhasználásáért.